

JAARREKENING EN -VERSLAG 2007

25 juni 2008

In Holland Rijnland werken samen:
Alkemade, Hillegom, Katwijk,
Leiden, Leiderdorp, Lisse,
Noordwijk, Noordwijkerhout,
Oegstgeest, Teylingen,
Voorschoten en Zoeterwoude

pagina

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG 2007

Inleiding	5
Rekeningresultaat	7
Bestuur	11
Programma's:	
Ruimte	13
Verkeer en Vervoer	25
Economische Zaken	33
Sociale Agenda	43
Bestuur en middelen	58
Paragrafen:	
Weerstandsvermogen	64
Onderhoud kapitaalgoederen	66
Financiering	67
Bedrijfsvoering	69
Verbonden partijen	76
BTW-compensatiefonds	77

<u>JAARREKENING</u>	79
Holland Rijnland 2007	
a. BALANS	
- Waarderingsgrondslagen	81
- Balans	83
- Toelichting op de balans	85
- Staat van de reserves	89
- Staat van de voorzieningen	90
- Investerings- en financieringsstaat	92
b. BATEN EN LASTEN	
- Programmarekening over begrotingsjaar	93
- Overzicht baten en lasten	94
- Kostenverdeelstaat	96
- Overzicht incidentele baten en lasten	98
- Bijdragen gemeenten per taak	101
- Bijdragen gemeenten rekening 2007 (na bestemming)	102
- Afrekenstaat (na bestemming)	104
- Overzicht liquiditeit i.v.m. renteopbrengsten	105
- Kostenverdeling Woonruimteverdeling	106
- Bijdrage gemeenten op basis van leerlingenaantallen	107
- Overzichten Besluit Woninggebonden Subsidies	108
- SiSa verantwoording Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB)	110
c. BESLUIT	113
d. ACCOUNTANTSVERKLARING	114

JAARVERSLAG 2007

25 juni 2008

In Holland Rijnland werken samen:
Alkemade, Hillegom, Katwijk,
Leiden, Leiderdorp, Lisse,
Noordwijk, Noordwijkerhout,
Oegstgeest, Teylingen,
Voorschoten en Zoeterwoude

INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2007 van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.

Het jaar 2007 was voor het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland een jaar waar is gericht op de totstandkoming van een Regionaal Investeringsfonds ten behoeve van vijf grote projecten in de regio.

In goede samenwerking met de bestuursorganen, bestuurders en ambtenaren van de deelnemende gemeenten, en de ambtelijke organisatie van de regio is een aantal mooie resultaten geboekt en zijn er forse stappen gezet in belangrijke onderwerpen.

Wat is er bereikt:

- De totstandkoming van het Regionaal Investeringsfonds voor de projecten Rijnland-route, RijnGouwelijn, Noordelijke Ontsluiting Greenport, een Groenfonds en voor de Greenport Ontwikkeling Maatschappij.
- De aansluiting van het Regionaal Bureau Leerplicht. In de loop van het jaar
- Belangrijke voortgang in de Regionale Structuur Visie
- Een aantal stappen om te komen tot de Greenport Ontwikkeling Maatschappij
- Vaststelling van de Economische Agenda. Om economisch interessant en vitaal te blijven is gekozen voor profilering als hoogwaardige economische regio met enkele niches (bio-, life- en space-sciences) en gevestigde clusters die uitblinken (Greenport).
- Tussen de gemeenten van Holland Rijnland en de Rijnstreek, maatschappelijke organisaties en de provincie is het convenant Ketenaanpak jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning is getekend. Dit is de opmaat naar een grotere rol op het terrein van de preventieve jeugdzorg
- De aanbesteding nieuwe Wet Inburgering heeft plaatsgevonden
- Onderzocht is wat er moet gebeuren met een aantal subsidieregelingen die in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning overgedragen worden van de AWBZ naar de gemeenten. Besloten is dat er één ondersteuningsorganisatie voor de mantelzorg en de vrijwillige thuiszorg wordt ingericht. De gemeente Leiden zal hierin als trekker gemeenten fungeren.
- Vanuit de platformfunctie is totstandgekomen dat er een centrumgemeente (gemeente Leiden) is ontstaan voor zaken als maatschappelijke opvang en verslavingszorg.

Dit zijn de highlights van de zaken waarvoor de regio zich heeft ingezet. Bij de programma's in het jaarverslag worden nog meer zaken en onderdelen benoemd.

Binnen het ambtelijk apparaat wordt stevig gewerkt aan een verdergaande professionalisering van de bedrijfsvoering. Verhoging van de kwaliteit en de effectiviteit zijn daarin de doelen.

In het hierna volgende jaarverslag en de jaarrekening wordt verder inhoudelijk ingegaan op de programma's: ruimte, verkeer & vervoer, economische zaken, sociale agenda en bestuur en middelen. De substantiële afwijkingen tussen begrote en werkelijke bedragen met betrekking tot de materiële kosten worden toegelicht. De afwijkingen in de personele kosten zijn toegelicht in de staat geraamde en werkelijke uren.

Het jaarverslag betreft een verantwoording op deelprogramma niveau. Dit is gelijk aan de begroting 2007 die ook op deelprogramma niveau is vastgesteld.

REKENINGSRESULTAAT

Resultaat bepaling

Er is sprake van een positief resultaat ten opzicht van de begroting 2007.

Voor een belangrijk deel is het resultaat een gevolg van rentebaten die zijn gegenereerd op het saldo voortvloeiende uit het Besluit Woninggebonden Subsidies en die met dit resultaat terugvloeien naar de deelnemende gemeenten. Voor de voormalige Leidse Regio gemeenten is dit een bedrag van € 202.985,-- en voor de voormalige Duin- en Bollenstreek gemeenten € 66.508,--.

Daarnaast is er sprake van resultaten op diverse onderdelen, zowel binnen de plustaken als op de gemeenschappelijke taken van Holland Rijnland. Dit voor in totaal van € 239.702,--. Voor een paar posten geldt dat ze nog wel waren geraamd maar de uitgaven niet meer behoeven plaats te vinden. Dit betreft de storting in het vereveningsfonds van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV), de platformfunctie jeugd, en een reserveringsbedrag voor de gelden voor het Besluit Woninggebonden Subsidies van de voormalige Duin- en Bollenstreek gemeente.

Kosten van de Milieudienst West Holland (MDWH) voor vijf gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek zijn in rekening gebracht bij Holland Rijnland. Dit was niet voorzien, omdat verondersteld werd, dat de MDWH deze kosten rechtstreeks bij de vijf gemeenten in rekening zou brengen. Holland Rijnland fungeert derhalve als kassier en is er feitelijk geen sprake van hogere lasten voor de gemeenten.

Voor de Leidse gemeenten loopt er een geldstroom via Holland Rijnland in verband met de uitvoering van de taak Werk- en Inkomen naar de gemeente Leiden. Daarnaast is er sprake van een aantal posten met een éénmalig karakter.

Het voordelig resultaat over het jaar 2007 ten opzicht van de begroting 2007 bedraagt in totaal € 459.490,--. Gelijktijdig met deze jaarrekening wordt voorgesteld om nog een tweetal onttrekkingen uit de reserves goed te keuren voor een bedrag van € 49.705,--. Verderop in deze paragraaf wordt dit nader toegelicht. Met deze onttrekkingen komt het uiteindelijke resultaat uit op een bedrag van € 509.195,--

Toelichting op het rekeningresultaat

Resultaat 2007 begroting versus rekening na correcties en voorgenomen onttrekkingen aan de reserves

Gemeente	Totaal begroting	Rekening	Resultaat	Uitsplitsing van het resultaat				
				Rente-opbr. LR	Rente-opbr. DB	Resultaat plustaak LR	Resultaat plustaak DB	Resultaat Holl.Rijnl.
Alkemade	165.415	135.866	29.549	13.964		14.628		957
Hillegom	280.780	274.879	5.900		7.567		-3.966	2.300
Katwijk	824.431	811.710	12.721		22.784		-13.792	3.728
Leiden	1.535.693	1.284.446	251.247	112.859	0	120.705		17.683
Leiderdorp	351.921	300.419	51.502	25.050	0	26.496		-45
Lisse	302.679	299.537	3.142		8.193		-4.816	-235
Noordwijk	335.871	331.924	3.947		9.209		-5.557	295
Noordwijkerhout	171.854	168.805	3.049		5.702		-3.629	976
Oegstgeest	291.182	255.750	35.431	21.155		20.959		-6.683
Teylingen	481.202	430.945	50.258		13.052		42.890	-5.685
Voorschoten	305.887	261.518	44.369	21.888		22.896		-415
Zoeterwoude	115.826	97.747	18.079	8.069		8.688		1.321
Totaal	5.162.740	4.653.545	509.195	202.985	66.508	214.373	11.131	14.198

Bij de diverse programma's zijn de verschillen toegelicht. Per (deel)programma wordt ingegaan op de verschillen tussen de jaarrekening en begroting.

Naast de rentebaten op de gelden van het Besluit Woninggebonden Subsidies en die met dit resultaat terugvloeien naar de deelnemende gemeenten, geldt voor een paar posten dat ze nog wel waren geraamd maar de uitgaven niet meer behoeven plaats te vinden. Dit betreft de storting in het vereveningsfonds van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV), de platformfunctie jeugd, en een reserveringsbedrag voor de gelden voor het Besluit Woninggebonden Subsidies van de voormalige Duin- en Bollenstreek gemeente. Hier staan tegenover de hogere lasten voor de Duin- en Bollengemeenten voor de milieudienst. Aangenomen was dat deze bijdrage rechtstreeks van de gemeenten naar de milieudienst zou gaan maar de geldstroom loopt alsnog via Holland Rijnland. Voor de Leidse gemeenten loopt er een geldstroom via Holland Rijnland in verband met de uitvoering van de taak Werk- en Inkomen naar de gemeente Leiden. Daarnaast is er sprake van een aantal posten met een éénmalig karakter.

De oorzaken van het voordelige resultaat zijn in het overzicht op de laatste bladzijde van deze paragraaf weergegeven

Onttrekkingen en stortingen reserves.

Met ingang van het begrotingsjaar 2007 schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (en in het bijzonder de passage inzake de bestemming van het resultaat) in het kader van de rechtmatigheid voor dat onttrekkingen en stortingen in de reserves slechts mogen plaatsvinden door middel van een begrotingswijziging die gedurende het begrotingsjaar is vastgesteld. Voor vermelde onttrekkingen is dit niet het geval en derhalve worden ze hierbij in de jaarrekening 2007 vermeld.

Met de resultaatbepaling dient daarom bij het vaststellen van de jaarrekening 2007 tevens het besluit genomen te worden tot het doen van deze stortingen en onttrekkingen. Deze worden vervolgens verantwoord in het daarop volgende begrotingsjaar in casu 2008.

Voordelig resultaat na tussentijdse resultaatbestemming en voor beoogde onttrekkingen aan en stortingen in reserves bedraagt hierdoor: € 459.490

Onttrekking aan reserves

Afwikkeling fusie / verhuizing	€ 22.359	
Bestemmingsreserve RBL	- 27.346	
Totaal onttrekkingen		€ 49.705

Voordelig resultaat af te rekenen met de gemeenten € 509.195

Toelichting op de onttrekkingen aan de reserves

- Betreft de in 2005 aangemaakte reserve ter dekking van de te verwachten verhuis- en inrichtingskosten in 2006. Er resteerde na 2006 nog een bedrag van € 24.800,51. In 2007 is het meubilair aangeschaft voor onder meer de vergaderruimten. Het saldo bedraagt hierna € 2.442,--.
- Van de ontstane reserve als gevolg van de inbreng van de beginbalans van het voormalige Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) per 01-01-2007 voor een bedrag van € 139.687,00 is een bedrag van € 27.346,20 benut ter dekking van kosten voor de inbedding RBL en voor de kosten van ISO-certificering. Dit betreft uitvoering van beslui-

ten van het voormalige portefeuillehoudersoverleg Regionaal Bureau Leerplicht Zuid-Holland Noord in 2006. Over de bestemming van het restant van deze reserve heeft Algemeen Bestuur op 26 maart 2008 een besluit genomen.

Met de separaat bij deze jaarrekening aangeboden begrotingswijziging voor het jaar 2008 worden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves geformaliseerd.

BTW compensatiefonds

Van belang is te vermelden dat er over 2007 ook een bedrag van ruim € 6 ton aan zogenaamde doorschuif BTW is gemeld aan de deelnemende gemeenten. De raming op basis van de begroting lag op een kleine € 4 ton. Het hogere bedrag aan doorschuif BTW is voor een groot deel veroorzaakt door hogere externe met BTW belaste kosten waaronder inhuur van personeel

BWS (Besluit Woninggebonden Subsidies)

In de jaren 2006 en 2007 is inzicht verkregen in de BWS-gelden van de Leidse Regio. Dit heeft er in geresulteerd dat er in 2007 een bedrag van € 5,4 miljoen van het saldo kon worden afgehaald en uitbetaald aan de gemeenten van de voormalige Leidse Regio. Becijferd is dat er uiteindelijk in 2018- einde van de regeling nog zo'n € 4 miljoen zal overblijven van deze BWS-gelden. Daarbij is aangegeven dat jaarlijks zal worden bezien of er aanleiding is om gelden uit te keren. Dit is afhankelijk van het voorziene saldo. Voor eind 2007 is er sprake van een gering negatief saldo dat daarna weer in positieve zin op zal gaan lopen. Daarom zal er geen uitkering over 2007 plaatsvinden van BWS-gelden.

Voor BWS-gelden van de voormalige Duin- en Bollenstreek gemeenten is er sprake van een minder groot te verwachten overschot. Voor eind 2007 is daar sprake van een saldo van 0 en deze loopt uiteindelijk in 2018 op tot ongeveer € 8 ton.

SMART

Het Algemeen Bestuur ziet uit naar een meer transparante begroting en jaarrekening. Hiervoor is de toezegging gedaan dat de begroting 2009 meer SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) gegevens zal bevatten. De begroting 2007 voldeed niet aan deze eis. Dit is ook de reden waarom de jaarrekening niet verder SMART is geformuleerd, omdat de meetgegevens en doelstelling vooraf ook nog niet voldoende waren aangegeven. Met de begroting 2009 zal dit zijn verbeterd.

BESTUUR

Het bestuur van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland werd gevormd door een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur, bestuurscommissies en portefeuillehoudersoverleggen.

Er nemen 12 gemeenten deel aan de regionale samenwerking.

Het **Algemeen Bestuur** heeft vergaderd op 28 maart, 27 juni, 31 oktober en 19 december 2007.

Sinds 24 mei 2006 bestaat het Algemeen Bestuur uit achtendertig leden, namens twaalf gemeenten.

Aantal AB-leden/stemmen per gemeente voor de zittingsperiode 2006-2010		
Gemeente	Aantal leden	Aantal stemmen
Alkemade	2	4
Hillegom	3	6
Katwijk	3	14
Leiden	7	24
Leiderdorp	3	6
Lisse	3	6
Noordwijk	3	6
Noordwijkerhout	2	4
Oegstgeest	3	6
Voorschoten	3	6
Teylingen	4	8
Zoeterwoude	2	2
Totalen	38	92

Voorafgaande aan de AB-vergaderingen vond in één week een vijftal portefeuillehoudersoverleggen (Bestuur & Middelen, Economische Zaken, Ruimte, Sociale Agenda en Verkeer & Vervoer) plaats. In deze vergaderingen adviseerden de colleges het Dagelijks Bestuur onder meer over de onderwerpen op de komende AB-agenda. De agendastukken zijn steeds ruim verspreid, gelijktijdig op de website geplaatst. Ook de leden van de ambtelijke adviesgroepen van de des betreffende portefeuillehoudersoverleggen ontvangen deze stukken. Dit meldt de regio per e-mail aan de regiocontactambtenaar van de deelnemende gemeenten.

De reguliere vergadering van het **Dagelijks Bestuur** is een keer in de twee weken donderdagochtend op het regiokantoor.

Op 31 december 2007 bestond het Dagelijks Bestuur uit zes leden:

H.J.J. Lenferink,	voorzitter;
J. Wienen,	vice-voorzitter, portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening en Wonen;
P.A. Glasbeek,	portefeuillehouder Verkeer & Vervoer, project Regionale Investeringsstrategie (RIS);
H.H.M. Groen,	portefeuillehouder Economische Zaken, Toerisme en Recreatie, project RIS en voorzitter Stuurgroep Pact van Teylingen;
H.H.V. Horlings,	portefeuillehouder Middelen, Communicatie, Natuur & Landschap en Milieu;
A.D. de Roon,	portefeuillehouder Sociale Agenda

In december heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de oprichting van een Regionaal Investeringsfonds ten behoeve van vijf grote projecten in de regio.

PROGRAMMA RUIMTE

Doelstelling van het programma

Maatschappelijke doelstelling

Een duurzame en integrale ruimtelijke ontwikkeling van de regio op de beleidsterreinen wonen, werken, infrastructuur en groen, waarbij de randvoorwaarden vanuit landschap, natuur, water en cultuurhistorie (de groen-blauwe onderlaag) sturend zijn voor de infrastructuur, wonen en werken. Dat betekent:

- behoud en versterking van Groene Hart, plassengebied en Bollenstreek, en de recreatieve en groenblauwe verbindingen tussen landelijk en stedelijk gebied;
- behoud en ontwikkeling van het bollencomplex en behoud, concentratie en verplaatsing van gespecialiseerde glastuinbouw;
- evenwichtige stedenbouwkundige ontwikkeling van de stedelijke band langs de Oude Rijn, inclusief een zorgvuldige en duurzame groene inpassing en bebouwing van het marinevliegkamp Valkenburg;
- realisatie van het vastgestelde woningbouw- en herstructureringsprogramma en regionale verdeling van de sociale woningvoorraad op basis van migratiesaldo nul.

Doelstelling Holland Rijnland

Het programma Ruimte van Holland Rijnland heeft tot doel om:

- een gezamenlijke ruimtelijke visie op het gebied te ontwikkelen en mede op basis daarvan een volwaardige gesprekspartner te zijn in het overleg met omringende regio's, de provincie en departementen;
- op effectieve wijze op strategisch niveau het beleid van regio's, provincie en rijk beïnvloeden;
- Holland Rijnland te ontwikkelen tot een bestuurlijke factor van belang in het bestuurlijke krachtenveld van de Randstad;
- een platform te bieden voor de deelnemende gemeenten om actuele ruimtelijke ontwikkelingen te bespreken.

Resultaten

De belangrijkste resultaten in 2007 kunnen als volgt kort worden weergegeven:

- een eerste concept regionale structuurvisie dat met de gemeenten is besproken en de basis vormt voor de nadere uitwerking die in 2008 moet worden gegeven;
 - de afronding van de Gebiedsateliers Greenport Bollenstreek en Veenweide- en Plassengebied waarvan de resultaten opgenomen worden in de Regionale Structuurvisie;
 - de honorering van de FES-aanvraag voor de Greenport Duin- en Bollenstreek;
 - de eerste aanzet tot de vorming van een Greenport Ontwikkelingsmaatschappij en het creëren van draagvlak daarvoor;
 - de totstandkoming van een woningbouwvisie op zuidvleugelniveau waarin de woningbouwprojecten binnen Holland Rijnland zijn opgenomen;
 - de uitvoering van de versterkte programmastructuur voor de As Leiden-Katwijk. Onder andere het opleveren van een planningsoverzicht waarin de samenhang van de grote ruimtelijke en infrastructurele projecten is weergegeven, het organiseren van twee bestuurlijke conferenties waarin alle bestuurlijke partijen in de ALK vertegenwoordigd waren en het organiseren van een lobby naar het rijk om de projecten in de ALK, in het bijzonder de Rijnlandroute, in het investeringsprogramma van het rijk te krijgen;
 - de uitvoering van alle taken die volgen uit de Regionale Huisvestingsverordening en het Woonruimteverdeelsysteem Holland Rijnland, waaronder urgentieverlening en het monitoren van de kwaliteit van de woonruimteverdeling (uitvoering bij woningbouwcorporaties);
-

- het monitoren van de voortgang van de projecten die volgen uit het Zuidvleugel Zichtbaar Groen-convenant dat in 2006 door alle gemeenteraden binnen Holland Rijnland is geratificeerd;
- de monitoring van de afspraken over de regionale bouwopgave van 14.620 tot 1 januari 2010;
- een besluit over de invoering van een portefeuillehoudersoverleg milieu alsmede conceptafspraken met de Milieudienst West-Holland over de uitvoering van milieutaken in de regio.

Het programma ruimte heeft in 2007 capacitaire tegenslag gekend doordat twee senior projectleiders een andere baan kregen en door langdurig ziekteverzuim van een andere projectleider. Daarnaast is de programmamanager Ruimte het project Greenport gaan leiden zodat het programmamanagement in de tweede helft van 2007 extern ingevuld moest worden. Desondanks is er op gebied van de RSV en de Greenport behoorlijke voortgang geboekt zodat een solide basis is gelegd voor de werkzaamheden in 2008.

Deelprogramma's

Binnen het Programma Ruimte worden de volgende deelprogramma's onderscheiden:

- Ruimtelijke ordening;
- Wonen;
- Natuur en Landschap;
- Milieu.

Deelprogramma's

Binnen het Programma Ruimte worden de volgende deelprogramma's onderscheiden:

- Ruimtelijke ordening;
- Wonen;
- Natuur en Landschap;
- Milieu.

Financiën

Deelprogramma Ruimte	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	75.676	100.741	70.616	68.040	68.040
materiële kosten		982		46.370	46.370
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	75.676	101.723	70.616	114.410	114.410
directe baten					
bijdragen gemeenten	75.676	101.723	70.616	114.410	114.410

Betreft de volgende projecten:

- belangenbehartiging ruimte
- platformfunctie ruimte

Deelprogramma Ruimtelijke Ordening

Doelstelling

Doel van het deelprogramma Ruimtelijke Ordening is het vormen van de noodzakelijke kapstok voor ruimtelijke inrichting van de overige drie deelprogramma's en van de programma's: Sociale Agenda, Verkeer en Vervoer, Economische Zaken en Bestuur en Middelen.

Derhalve: het realiseren van een platform waarbij de verschillende ruimteclaims van de diverse programma's binnen Holland Rijnland worden ingebracht en samen met de deelnemende gemeenten worden gewogen en bewerkt tot één integrale ruimtelijke visie voor de gehele regio; *"de Regionale Structuurvisie Holland Rijnland"*. De visie vormt tegelijkertijd het strategisch meerjaren-uitvoeringsprogramma van grote projecten op het gebied van o.a. het landelijk gebied, de verstedelijkingsbehoefte (wonen, bedrijvigheid, infrastructuur) en de daarbij behorende gewenste voorzieningen. De Regionale Structuurvisie Holland Rijnland wordt uitgedragen in de diverse overleggremia met de andere overheden (Zuidvleugel, Noordvleugel, provincie en rijk).

Context

Holland Rijnland wil zich richting rijk en provincie ontwikkelen tot een bestuurlijke factor van betekenis. Hierbij is het van belang dat de deelnemende gemeenten komen tot een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van de regio en waar nodig ook knopen doorhakken op lastige bestuurlijke dilemma's, zoals op het gebied van Woonvisie; Bouwscenario 2005-2010; Kantorennota en Bedrijfsterreinprogrammering. Holland Rijnland draagt daarom een zo coherent en consistent mogelijke visie op de gewenste ontwikkelingsrichtingen uit.

Vanuit de diverse programma's binnen Holland Rijnland worden verschillende activiteiten ontplooid die elke op andere wijze een claim op de inrichting van de ruimte van Holland Rijnland legt. Binnen het deelprogramma Ruimtelijke Ordening worden de verschillende ruimteclaims tegen elkaar afgewogen en met elkaar in overeenstemming gebracht. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan:

- wonen (afstemming woonbeleid; verkenning en programmering woonbehoefte en herstructurering; het oplossen van de bouwlocatieproblematiek tot 2010);
- werken (revitalisatie van bestaande en ontwikkeling van nieuwe bedrijfsterreinen; ontwikkelingsmogelijkheden van toerisme en recreatie; ontwikkeling Greenport Bollenstreek; uitvoering Offensief van Teylingen; behoud, concentratie en reallocatie gespecialiseerde glastuinbouw);
- infrastructuur (inpassing van de Rijnlandroute [oostwestverbinding A4 en A44]; Rijn-gouwelijk; een verbinding N206-N205 bij Hillegom);
- natuur & landschap (strategiekaart groenblauwe onderlaag; realisering van projecten Zuidvleugel Zichtbaar Groener; behoud van het Groene Hart versus ontwikkelingsmogelijkheden randzone Groene Hart).

Ditzelfde geldt voor de vele gemeentelijke plannen en visies. Ook die worden binnen dit deelprogramma met elkaar in overeenstemming gebracht.

Resultaten

In 2007 zijn de volgende resultaten geboekt die bijdragen aan bovengenoemde doelstellingen:

- de oplevering van een eerste concept regionale structuurvisie. Geconstateerd is dat nog een extra schrijfronde met een taskforce vanuit de gemeenten nodig was om een scherpere tekst te krijgen;
- de afronding van de gebiedsateliers voor de Greenport en het Veenweide-Plassengebied. Deze zijn succesvol afgerond en de bevindingen zijn integraal opgenomen in de Regionale Structuurvisie;

- met de afronding van de Regionale Investeringsstrategie en het besluit eind 2007 een Regionaal Investeringsfonds in te stellen, is de financiële basis voor een aantal ruimtelijk projecten versterkt, waaronder Greenport, groenprojecten en drie belangrijke infrastructuurprojecten;
- deelname aan het platform Zuidvleugel en tal van andere structurele en ad hoc overlegsituaties met provincie en rijk heeft onder andere geleid tot een verstedelijkingsvisie voor de zuidvleugel waarin ook de projecten in Holland Rijnland zijn opgenomen. Daarnaast is een aanzet gegeven voor de discussie binnen de zuidvleugel over Randstad 2040 waarin een lange termijnvisie op het functioneren van de Randstad wordt gegeven;
- opzet voor Greenport Ontwikkelings Maatschappij aangeboden aan de zes Greenport-gemeenten.

Financiën

Deelprogramma Ruimtelijke ordening	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
indirecte kosten	416.636	523.474	457.249	490.350	490.350
materiële kosten	74.535	351.636	230.207	209.020	209.020
uitvoeringsprogramma	807.084	228.380	77.280	77.280	77.280
totaal lasten	1.298.255	1.103.490	764.736	776.650	776.650
directe baten	298.294	167.833	-9.710	32.200	32.200
bijdragen gemeenten	999.961	935.657	774.446	744.450	744.450

Betreft de volgende projecten:

- regionale structuurvisie
- as Leiden – Katwijk
- bestuurlijk platform Zuidvleugel
- Offensief van Teylingen
- Herstructurering Greenport

Deelprogramma Wonen

Doelstelling

Doel van het deelprogramma Wonen is het binnen Holland Rijnland tot stand brengen van één regionale woningmarkt, alsmede het opstellen van de daarvoor noodzakelijke regionale spelregels, zoals de Regionale Woonruimteverordening, het opstellen van de Regionale Woonvisie en het daarmee samenhangende Bouwscenario, dat voorziet in de bouw tot 2010 van 14.620 woningen en tot 2020 van 33.000 woningen. Binnen dit deelprogramma vindt daarnaast monitoring plaats van realisering van de gemaakte afspraken.

Context

Vanaf 1 januari 2006 is er sprake van één regionale woningmarkt waarbinnen de bewoners op relatief eenvoudige wijze zich kunnen laten inschrijven voor een woning elders binnen de regio. Dit is van belang omdat 75% van de verhuizingen binnen de regio plaatsvindt. 54% van die verhuizingen vindt plaats binnen de eigen gemeente. 21% van de verhuizingen vindt plaats tussen de regiogemeenten. Ook mensen van buiten de regio kunnen zich dan als belangstellenden voor een woning binnen Holland Rijnland laten registreren.

Het deelprogramma Wonen fungeert hierbij als platform waar de regio ten behoeve van de deelnemende gemeenten, woningcorporaties, huurdersverenigingen en andere partijen elkaar ontmoeten, mogelijke conflicten oplossen en afspraken maken.

Door het tot stand brengen van één regionale woningmarkt worden de diverse bestanden van woningzoekenden gekoppeld en de woningmarkt transparanter en daardoor toegankelijker gemaakt. Men kan en mag zonder enig probleem de interesse kenbaar maken voor een woning in een geheel ander deel van de regio. Dit zal de afstemming van vraag en aanbod beïnvloeden en daarmee de doorstroming van woningzoekenden vergroten. Hierdoor worden tevens de kansen voor de zogenaamde starters om een eerste woning te verkrijgen vergroot.

De regionale woningmarkt moet dan ook leiden tot:

- meer dynamiek op de woningmarkt: meer verhuisbewegingen. Inzet is, dat het aantal verhuisbewegingen als gevolg van verhuisketens minimaal met 25% te vergroten. Afhankelijk van de lengte van de verhuisketens kunnen de verhuisbewegingen nog verder toenemen;
- daling van de wachttijd. Momenteel bedraagt de wachttijd in het gebied rond Leiden 4 jaar voor starters en 13 jaar voor doorstromers. Inzet is om op termijn de termijnen te halveren. (Of dit lukt, is mede afhankelijk van het bouwprogramma en de lengte van de verhuisketens. Het economische tij is daarbij belangrijk, alsmede het aantal (stadsvernieuwings)urgenten en het als deelnemers (in casu gemeenten) zich houden aan de afgesproken spelregels);
- meer keuzevrijheid zonder bindings- of passendheidseisen;
- goed functioneren van de lokale woningmarkt. Dit laatste kan alleen als alle actoren op de woningmarkt zich houden aan de afgesproken voorwaarden.

Teneinde de regionale woningmarkt nog verder te optimaliseren en te bedienen zal er binnen het deelprogramma Wonen, met medewerking van de deelnemende gemeenten, een regionale Woonvisie en Bouwscenario tot stand worden gebracht. Door middel van een overeen te komen planmatige en gefaseerde bouw in de deelnemende gemeenten van de noodzakelijke aantallen woningen binnen de gewenste woonmilieus zal een betere afstemming tussen zowel huidige als toekomstige vraag en aanbod worden bereikt. Hierbij zal ook aandacht besteed worden aan het onderwerp "Woonzorg".

Resultaten

In 2007 zijn de volgende resultaten bereikt die bijdragen aan bovengenoemde doelstellingen:

- uitvoering van de taken die het gevolg zijn van de Regionale Huisvestingsverordening Holland Rijnland en het Woonruimteverdeelsysteem. Naast een aantal "kinderziektes" bleek in 2007 dat starters niet voldoende woonruimte konden vinden op de regionale woningmarkt. Dit heeft geleid tot een toevloed van klachten en bezwaren. In nauw overleg met Woonzicht.nl zijn de belangrijkste kinderziektes uit het systeem gehaald.. Tevens is in de 2^e helft van 2007 een evaluatie van het nieuwe Woonruimteverdeelsysteem uitgevoerd. Dit heeft tot een voorstel geleid voor een andere positie van de starters in het systeem;
- in de loop van 2006 is geconstateerd dat de productie van de woningbouw binnen Holland Rijnland achterbleef bij die van de rest van Nederland. (Een wat trager tempo aan het begin was overigens ingecalculeerd bij de opzet van de productieplannen van de afgesproken woningbouwopgave van 14.620 woningen). Dit heeft VROM er toe gebracht gedurende één jaar een zogenaamd 'VROM-aanjaagteam' ter beschikking te stellen om enerzijds mogelijke knelpunten bij de realisering van woningbouwlocaties op verzoek van gemeenten op te lossen of desgewenst als mediator tussen partijen op te treden. Een ander heeft in 2007 geleid tot hulp aan enkele gemeenten bij het nemen van obstakels en tot het formuleren van een voorstel om een woningbouwregisseur voor de regio in te zetten. Dit moet in 2008 zijn beslag krijgen. Helaas is er nog geen zicht op versnelling van de productie;
- Uitvoering van de BLS-stimuleringsregeling;
- Uitvoeren van analyses van demografische ontwikkelingen en de monitoring van de voortgang van woningbouw. De gegevens zijn verwerkt in de Regionale Structuurvisie.

Financiën

Deelprogramma Wonen	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
Indirecte kosten	168.313	243.320	224.227	285.350	285.350
materiële kosten	408.806	819.232	5.389.963	368.580	368.580
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	577.119	1.062.552	5.614.190	653.930	653.930
directe baten	125.914	458.128	5.055.063	90.000	90.000
bijdragen gemeenten	451.205	604.424	559.127	563.930	563.930

Betreft de volgende projecten:

- regionale beleidsvisie wonen
- implementatie regionale woonruimteverdeling
- regionaal bouw- en herstructureringsprogramma
- financieel kader regionaal bouw- en herstructureringsprogramma
- BWS-budget
- woonruimteverdeling
- monitoring Vinex en Vinacsubsidies
- besluit locatiegebonden subsidies

Deelprogramma Natuur en Landschap

Doelstelling

Doel van het deelprogramma Natuur en Landschap is het binnen Holland Rijnland bevorderen van de ontwikkeling en uitvoering van de voor de regio belangrijke landschappelijke en groen/blauwe plannen. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar de spanning tussen het Groene Hart (de conservering en het behoud van, alsmede het vinden van nieuwe groene functies en diensten) en de voortgaande verstedelijking (het toenemend ruimtebeslag van rode functies). Dit deelprogramma ziet op het realiseren van een zogenaamde "groene contramal" als tegenwicht voor "rode mal" van de grootschalige stedelijke ontwikkelingsopgaaf waarvoor Holland Rijnland zich de komende jaren gesteld ziet.

Context

De verstedelijkingsopgaaf van 14.620 woningen tot 2010 en 33.000 woningen tot 2020 (incl. de daarbij behorende infrastructurele uitbreidingen zoals Rijnlandroute en Rijnbouwelijn) binnen Holland Rijnland enerzijds en anderzijds het behoud en de revitalisering van het bollencomplex (Greenport Bollenstreek; Pact en Offensief van Teylingen) heeft tot 1 januari 2006 vooral de agenda van de regio bepaald. Het is duidelijk dat het Groene Hart, dat voor een deel is gelegen aan de oostflank van Holland Rijnland, alsmede het Plassengebied ook aandacht vragen in de vorm van plannen en projecten tot behoud van dit gebied alsmede het vinden van nieuwe groene functies en diensten. Immers dit gebied maakt naast het open bolengebied een essentieel onderdeel uit van het regionaal na streven groene tegenwicht van het rode verstedelijkte gebied. Dit is een zaak die alle 400.000 inwoners van de regio Holland Rijnland aangaat. Het is dan ook belangrijk dat alle gemeenten hierin zowel qua menskracht als financiën aan participeren. Dit laatste krijgt zijn beslag in de Regionale Investeringsstrategie die in 2006 is opgezet en in 2007 is voorgelegd aan de gemeenteraden.

Resultaten

- het monitoren van de voortgang van de projecten die volgen uit het Zuidvleugel Zichtbaar Groen-convenant dat in 2006 door alle gemeenteraden binnen Holland Rijnland is geratificeerd. Een aantal projecten uit het Zuidvleugel Zichtbaar Groen-convenant staat niet op de realiseringsagenda van provincie en/of rijk. Hieraan is op iets andere wijze invulling gegeven dan oorspronkelijk gedacht, namelijk in de gebiedsateliers die in het kader van de RSV zijn uitgevoerd en het heeft een plek gekregen in het programma natuur en landschap dat in het kader van de ALK is gemaakt (zie hieronder). Dit hangt onder andere samen met de langdurige afwezigheid van de betreffende projectleider. Met de afronding van de Regionale Investeringsstrategie en het besluit een Regionaal Investeringsfonds in te stellen, is de financiële basis voor de projecten op het gebied van natuur en landschap aanzienlijk versterkt;
- in het kader van de Regionale Structuurvisie Holland Rijnland is in 2007 een Gebiedsatelier Veenweide-/Plassengebied afgerond. De daaruit voortkomende actiepunten krijgen hun plek in de Regionale Structuurvisie.
- In het kader van de As Leiden-Katwijk is een actieprogramma natuur en landschap opgesteld waarin de uitvoeringsprojecten in de ALK zijn benoemd. Dit programma wordt integraal opgenomen in het uitvoeringsprogramma van de RSV.

Financiën

Deelprogramma Natuur en Landschap	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
indirecte kosten	136.740	44.700	124.063	151.750	151.750
materiële kosten	416.467	183.407	140.916	266.860	266.860
uitvoeringsprogramma	45.000	34.250	11.590	11.590	11.590
totaal lasten	598.207	262.357	276.569	430.200	430.200
directe baten	427.400	176.300	137.215	192.890	192.890
bijdragen gemeenten	170.807	86.057	139.354	237.310	237.310

Betreft de volgende projecten:

- cultuurhistorie landschap Duin- en Bollenstreek
- communicatie en imagoverbetering Duin- en Bollenstreek
- ondersteuning Pact van Teylingen

Deelprogramma Milieu

Doelstelling

Doel van het deelprogramma Milieu is het binnen de regio Holland Rijnland ontwikkelen en doen uitvoeren van het regionaal beleid op het gebied van Milieu. Centraal onderdeel hierbij is het regionale servicepunt handhaving, dat ziet op het realiseren en in stand houden van een goede kwaliteit van de leefomgeving. Dit laatste vindt plaats door middel van het bevorderen en vasthouden van structureel, systematisch en samen handhaven van de grijze en blauwe wetgeving door de verschillende bevoegde instanties. In 2006 zal gestart worden met het project Externe Veiligheid. Het Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2006 -2010 is een vervolg op het Uitvoeringsprogramma 2004 -2005 en ziet op het inzichtelijk maken van de externe veiligheidssituaties in gemeenten met betrekking tot bedrijven; naleving van verleende vergunningen en het oplossen van mogelijke knelpunten.

Context

Sinds de totstandkoming van de regio Holland Rijnland is dit deelprogramma zeer bescheiden van omvang. Het deelprogramma was tot 1 januari 2006 vooral een zogenaamde Plustaak voor de voormalige SDB-gemeenten, exclusief Warmond. De probleemstelling ziet op het realiseren en in stand houden van een gecoördineerde handhavingstructuur voor het milieubeleid in de regio. Het betreft de uitvoering van alle taken op het gebied van het Regionaal Servicepunt Milieuhandhaving voor de regio Holland Rijnland, zoals bedoeld in de bestuursovereenkomst milieuwethandhaving Zuid-Holland en conform het in dit kader bestuurlijk vastgestelde bedrijfsplan en kwaliteitshandboek.

Uitvoering en monitoring op de realisatie van dit deelprogramma is opgedragen aan de Milieudienst West-Holland. De goede en adequate uitvoering heeft bijgedragen tot een groeiende populariteit van dit deelprogramma. Sinds september 2005 voert de Milieudienst de taken uit voor alle regio-gemeenten. Voorts heeft de komst van een subsidieregeling van het Ministerie van VROM gedurende een periode van vijf jaar ten behoeve van de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid er toe geleid, dat ook voor dit onderdeel alle gemeenten binnen Holland Rijnland in de Milieudienst participeren. Tussentijds zal worden bestudeerd wat de uitkomsten zijn, alsmede hoe de subsidiestroom zich na die termijn van vijf jaar gaat ontwikkelen. Naar aanleiding daarvan zullen de gemeenten te zijner tijd beslissen omtrent het al dan niet voortzetten van dit onderdeel via de Milieudienst.

Resultaten

- vaststellen van visie en maatregelen in het kader van het project Externe Veiligheid waaraan alle gemeenten in Holland Rijnland participeren;
- opzetten en realiseren van portefeuillehoudersoverleg milieu
- in overleg met de milieudienst taken en middelen naar deze dienst afstoten. In 2007 zijn de contouren van een afsprakenkader tussen Holland Rijnland en de Milieudienst vormgegeven die in 2008 tot besluitvorming hierover moeten leiden;
- opzetten en uitvoeren van regionaal programma milieuhandhaving (waaronder servicepunt);
- realiseren van de Regionale Verkeers en Milieukaart (RVMK) Deze is in 2007 gereed gekomen. Het milieudeel geeft inzicht in de geluidsbelasting van woningen en de luchtkwaliteit in de omgeving (zie ook programma Verkeer en Vervoer).
- initiatief tot een regionaal klimaatbeleid voor Holland Rijnland. In 2008 dient dit tot concrete maatregelen te leiden.

Financiën

Deelprogramma Milieu	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	5.272	6.790	3.005		
materiële kosten	272.729	802.007	1.047.955	380.570	380.570
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	278.001	808.797	1.050.960	380.570	380.570
directe baten	91.885	596.163	806.297	263.000	263.000
bijdragen gemeenten	186.116	212.634	244.663	117.570	117.570

Betreft de volgende projecten:

- regionale servicepunt handhaving
- milieu sanering geluidshinder
- milieubeleid
- luchtkwaliteit

Totalen van het programma Ruimte

Programma Ruimte	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
totaal					
indirecte kosten	802.637	919.026	879.160	995.490	995.490
materiële kosten	1.172.537	2.157.264	6.809.041	1.271.400	1.271.400
uitvoeringsprogramma	852.084	262.630	88.870	88.870	88.870
totaal lasten	2.827.258	3.338.920	7.777.071	2.355.760	2.355.760
directe baten	943.494	1.398.424	5.988.865	578.090	578.090
bijdragen gemeenten	1.883.764	1.940.496	1.788.206	1.777.670	1.777.670

Toelichting

Met name op de projecten Belangenbehartiging, platformfunctie en Zuidvleugel zichtbaar groener zijn geen materiële uitgaven verantwoord. Op laatstgenoemde project niet, daar project niet in 2007 is opgestart, maar eerst in 2008.

Het verschil op de projecten met betrekking tot milieu wordt veroorzaakt door het feit dat de begroting gebaseerd was op toen nog onafgeronde contracten. De uiteindelijke afgesloten contracten bleken hoger te zijn dan in de begroting opgenomen. Net als in de jaren 2005 en 2006 leverde dit een verschil op van ruim € 100.000. Voor 2008 zal naar alle waarschijnlijkheid een mantelcontract worden afgesloten.

Het verschil tussen de rekening en begroting 2007 op de lasten en de directe baten is voornamelijk het gevolg van het feit dat ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend was dat er in 2007 bedragen ten aanzien van de Luchtkwaliteit en het Besluit Locatiegebonden Subsidies ontvangen zouden gaan worden.

Op het project woonruimteverdeling / urgentieverlening is een bedrag van € 59.150 aan directe baten als leges ontvangen. Deze ontvangsten waren niet in de begroting opgenomen. In de begroting 2007 is ten onrechte een bedrag van € 90.000 opgenomen als direct baat voor de monitoring Vinex en Vinacsubsidies.

PROGRAMMA VERKEER EN VERVOER

Doelstelling

Maatschappelijke doelstelling

Het optimaliseren van de mobiliteit in en de bereikbaarheid van de regio Holland Rijnland en het verminderen van het aantal verkeersslachtoffers.

Doelstelling Holland Rijnland

Het programma verkeer en vervoer van Holland Rijnland heeft tot doel een gemeenschappelijk regionaal verkeers- en vervoersbeleid te ontwerpen en de uitvoering ervan te waarborgen. Dit beleid is gericht op het:

- optimaliseren van de bereikbaarheid door middel van openbaar vervoer, fiets en auto;
- verminderen van het totale aantal verkeersslachtoffers met 25% tot 2010.
- het bevorderen van het gebruik van alternatieve vervoerswijzen:

Bij de uitvoering van maatregelen wordt milieubelasting en aantasting van landschappelijke waarden, als gevolg van aanleg of uitbreiding van infrastructuur, zoveel mogelijk voorkomen.

Algemeen

Verkeer en vervoersbewegingen storen zich niet aan gemeentegrenzen, de meeste reizigers leggen een afstand tussen de 5 en 30 kilometer per verplaatsing af en passeren daarmee automatisch één of meerdere gemeentegrenzen. Samenwerking tussen gemeenten is daarom een essentiële voorwaarde om de bereikbaarheid te verbeteren. De samenwerking in Holland Rijnland heeft op de volgende vlakken toegevoegde waarde:

- door een op elkaar afgestemd maatregelenpakket en investeringsstrategie worden sneller de inhoudelijke doelstellingen bereikt; het beleid is effectiever;
- gezamenlijk kun je de middelen efficiënter benutten, bijvoorbeeld voor wat betreft de inhuur van personeel voor verkeerseducatie;
- door kennisuitwisseling en informatieoverdracht wordt de basis voor het beleid van de gemeenten versterkt (bijv. regionale verkeer- en milieukaart);
- middelen en de wettelijke kaders voor verkeer en vervoer zijn grotendeels afkomstig van rijk en/of provincie. Samenwerkende gemeenten staan sterker bij provincie en het rijk in de lobby voor extra geld voor maatregelen of wetgeving;

Tot het takenpakket van Holland Rijnland behoort dan ook het behartigen van belangen en lobbyen bij hogere overheden, het voorbereiden en uitwerken van ambtelijke en bestuurlijke overleggen (zoals AAG's en portefeuillehoudersoverleggen voor verkeer en vervoer), het beantwoorden van bestuurlijke vragen en de vertegenwoordiging van Holland Rijnland in diverse overleggen (zoals het Provinciaal Verkeer en Vervoerberaad, Rijn-Gouwelij, Stedenbaan en SWINGH) en het verbreden van de financiële basis om verkeer- en vervoerprojecten te realiseren.

Deelprogramma's

Op basis van de doelstelling zijn de volgende deelprogramma's voor verkeer en vervoer geformuleerd:

- Bereikbaarheid
- Verkeersveiligheid

Resultaten

De belangrijkste resultaten kunnen als volgt worden weergegeven

- In 2007 is een uitvoeringsprogramma van het Regionale Verkeer- en Vervoerplan (RVVP) opgesteld waarin afspraken zijn vastgelegd over de planning, financiering en realisatie van verkeer- en vervoermaatregelen voor de korte (2008-2010) en middellange termijn (t/m 2015). Dit uitvoeringsprogramma is een bouwsteen voor de op te stellen regionale structuurvisie zodat de afstemming met de andere beleidsvelden gewaarborgd is. Het uitvoeringsprogramma wordt in maart 2008 aan het Algemeen Bestuur ter besluitvorming voorgelegd.
 - In 2007 heeft Holland Rijnland de voortgang van twee grote infrastructuurprojecten gewaarborgd, te weten de Rijnlandroute en de RijnGouwelijn (west). Belangrijkste taken daarbij waren om de regionale eenheid te bewaken en bij hogere overheden te lobbyen. De projecten zijn door de provincie Zuid-Holland opgenomen in het coalitieakkoord. In het meerjaren investeringsprogramma van de provincie zijn voor de twee projecten middelen gereserveerd (ca. € 180 mln.). Daarnaast zijn de projecten via een motie in de Tweede Kamer opgenomen in het MIRT. (Meer over de Rijnlandroute en RijnGouwelijn onder het deelprogramma Bereikbaarheid).
 - Daarnaast is het project Noordelijke Ontsluiting Greenport (NOG) in 2007 van de grond gekomen. Mede door de inzet van Holland Rijnland zijn de provincies Noord- en Zuid-Holland gezamenlijk een studie gestart naar de bereikbaarheidsproblematiek in het gebied Haarlemmermeer / Duin-en Bollenstreek. Holland Rijnland is in de studie een belangrijke partner aan tafel. (Meer over de Noordelijke Ontsluiting Greenport onder het deelprogramma Bereikbaarheid).
 - In 2007 heeft Holland Rijnland getracht bij te dragen aan een oplossing voor de impasse die ontstond tussen de gemeente Leiden en de provincie Zuid-Holland naar aanleiding van het referendum over de RijnGouwelijn Oost. Daarbij is vooral gebruik gemaakt van de bouwstenen die de OV-visie (zie hierna) hiervoor tussentijds leverde. De gemeente Leiden heeft delen hiervan overgenomen voor haar gemeentelijke Verkeer- en Vervoerplan. Desalniettemin heeft de provincie besloten haar doorzettingsmacht te gebruiken. Het college van Leiden is over het dossier gevallen. Het nieuwe college zal voor de zomer 2008 een besluit nemen over het definitieve tracé van RijnGouwelijn door Leiden.
 - In 2007 is een start gemaakt met een visie op het openbaar vervoer in Holland Rijnland. Deze OV-visie heeft in belangrijke mate bijgedragen in de discussie rond de RijnGouwelijn-oost en levert belangrijke input voor de Regionale Structuurvisie. Halverwege 2008 moet de visie omgebouwd zijn tot een realistisch actieprogramma om het openbaar vervoer in Holland Rijnland naar een hoger plan te tillen.
 - Ten slotte is in december 2007 het definitieve besluit gevallen in Holland Rijnland een investeringsfonds op te richten voor vijf grote projecten, waaronder de Rijnlandroute, de RijnGouwelijn West en de Noordelijke Ontsluiting Greenport. In dit fonds wordt bij elkaar € 142,5 mln gespaard als bijdrage. Hierdoor is Holland Rijnland een serieuze gesprekspartner voor rijk en provincie en zijn de financiële mogelijkheden om de projecten daadwerkelijk te realiseren aanzienlijk vergroot.
-

Financiën

Deelprogramma Verkeer en Vervoer	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	99.672	123.479	87.553	103.000	103.000
materiële kosten	989	1.585	973	4.120	4.120
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	100.661	125.064	88.526	107.120	107.120
directe baten					
bijdragen gemeenten	100.661	125.064	88.526	107.120	107.120

Betreft de volgende projecten:

- belangenbehartiging verkeer en vervoer
- platformfunctie verkeer en vervoer

2.1 Deelprogramma Bereikbaarheid

Doelstelling

Ontwikkelen van haalbaar beleid en uitvoerbare maatregelen voor weg, openbaar vervoer en fiets om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren. Daarbij gaat het zowel om de interne bereikbaarheid (gemeenten onderling) als de externe bereikbaarheid (van en naar de regio). Bij de uitvoering van maatregelen wordt milieubelasting en aantasting van landschappelijke waarden, als gevolg van aanleg of uitbreiding van infrastructuur, zoveel mogelijk voorkomen.

Context

De mobiliteit groeit. Ook in deze regio is de toename van het autoverkeer goed merkbaar en worden bussen en treinen in de spits steeds voller. Het kost steeds meer tijd om de regio in te komen of er vandaan te gaan. Belangrijke knelpunten op de weg zijn de aansluitingen op de A44 (bijv. N206, N208) en de A4 en de verbinding tussen deze wegen door Leiden. De regio ontbeert adequate oost-west verbindingen. Met het ambitieuze woningbouwprogramma en de kantoren- en bedrijvenontwikkelingen is de noodzaak nog groter om de infrastructuur te versterken en efficiënter te gebruiken.

Resultaten

De belangrijkste resultaten van 2007 zijn:

➤ *Collectief Vraagafhankelijk Vervoer*

Met ingang van 1 januari 2007 is een nieuwe contractperiode voor het CVV in de gemeenten Alkemade, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude ingegaan. Na een Europees aanbestedingstraject is eind 2007 het vervoer wederom aan Connexion Taxi Services gegund. In navolging van vele andere CVV systemen in Nederland heet het CVV in de genoemde gemeenten vanaf deze contractperiode Regiotaxi. Dit CVV-systeem is een openbaar toegankelijk vervoersysteem waarvan Wmo-geïndiceerden gebruik maken evenals openbaar vervoerreizigers. De beheersorganisatie is evenals voorgaande jaren ondergebracht bij Holland Rijnland. Zij volgt de kwaliteit van het vervoer nauwlettend en spreekt zonodig de vervoerder erop aan wanneer dit te wensen overlaat. In 2007 is hard gewerkt om de kwaliteit van de regiotaxi te verbeteren. Hoewel het aantal passagiers iets is gedaald, is de punctualiteit en de afhandeling van klachten verbeterd.

Vanwege de nieuwe aanbesteding is het onderzoek naar uitbreiding van het CVV naar de rest van de regio even stil gelegd. Eind 2007 is dat weer opgepakt om het eisenpakket voor de volgende contractperiode op tijd klaar te hebben. Hier zal nauwlettend worden gekeken naar de eisen die in de OV-visie aan deze vorm van (openbaar) vervoer worden gesteld.

➤ *Regionale Verkeer en Milieukaart*

Tussen 2005 en medio 2007 is gewerkt aan het opstellen van een RVMK voor de regio Holland Rijnland. Het eindresultaat is een verkeersmilieukaart die bestaat uit een combinatie van een verkeers- en milieumodel. Bij een RVMK wordt gebruik gemaakt van een verkeersmodel voor de beschrijving (simulatie) van het verkeer met daaraan gekoppeld een milieumodel waarmee de milieueffecten ten gevolge van het autoverkeer worden berekend. Deze modellen zijn opgesteld voor de huidige situatie (2005) en voor het planjaar 2020. Vanaf medio 2007 is de RVMK voor meerdere studies (o.a. Rijnlandroute en Noordelijke Ontsluiting Greenport) en door meerdere gemeenten gebruikt.

Het is noodzakelijk dat het verkeers- en milieumodel periodiek wordt geactualiseerd. T.b.v. het portefeuillehouderoverleg V&V van februari 2008 is een beheersnotitie opgesteld waarbij wordt uitgegaan van het onderbrengen van het beheer bij Bureau Goudappel Coffeng (BGC). Tevens wordt een voorstel gedaan t.b.v. het afsluiten van raamcontracten met hetzelfde bu-

reau t.b.v. het uitvoeren van berekeningen met zowel het verkeersmodel als in beperktere mate het milieumodel. Ook de Milieudienst West-Holland gaat voor gemeenten berekeningen uitvoeren met het milieudeel van de RVMK.

➤ *Rijnlandroute*

Holland Rijnland heeft geparticipeerd in de provinciale planstudie voor de Rijnlandroute om de regionale belangen in te brengen en de regionale partijen op een lijn te krijgen. De studie heeft geresulteerd in twee documenten (Maatschappelijk Kosten-Batenanalyse en Nut- en Noordzaak notitie) die door de Stuurgroep eind 2007 zijn vastgesteld en nu bij gemeenten en regio ter beoordeling liggen. In het kader van de As Leiden-Katwijk heeft begin oktober een bestuurlijk overleg plaatsgevonden waarbij nadrukkelijk is gekeken naar het tracé voor de Rijnlandroute in relatie tot de andere projecten in de As Leiden-Katwijk (Valkenburg, Rijn-Gouwelijn, groene buffer, biolifescience). Mede op basis van deze bestuurlijke consultatie heeft de Stuurgroep een voorkeurstracé uitgesproken. De gemeente Voorschoten heeft zich van dit besluit in de stuurgroep gedistantieerd en heeft opdracht gegeven voor een second opinion. De regio heeft over de Rijnlandroute in 2007 een uitvoerige correspondentie met de gemeente Voorschoten opgebouwd. In maart 2008 wordt een voorstel over het voorkeurstracé aan het AB voorgelegd.

➤ *RijnGouwelijn-west*

Holland Rijnland heeft in 2007 actief bijgedragen aan het project RijnGouwelijn-west door in de projectgroep, directieraad en stuurgroep te participeren. Holland Rijnland was een van de initiatiefnemers van de op 15 februari 2007 ondertekende intentieverklaring waarin de voorkeur werd uitgesproken voor een light rail verbinding tot en met Noordwijk. Eind 2007 is de Tracénota/MER 2e fase gereed gekomen waarin twee alternatieven en een aantal varianten worden beoordeeld op vervoerwaarde, milieuaspecten en aanlegkosten. De besluitvorming hierover staat gepland in de periode februari – april 2008. Het voorkeurstracé wordt gekozen na de zomer van 2008.

Noordelijke Onstluiting Greenport

Begin 2007 is in het dagelijks Bestuur een plan van aanpak voor de NOG vastgesteld. Er is een (externe) projectleider aangezocht die het plan vanuit Holland Rijnland verder moest brengen. Naar aanleiding hiervan hebben de provincie Noord- en Zuid-Holland de verantwoordelijkheid opgepakt om een studie te starten naar de bereikbaarheidsproblematiek in de Haarlemmermeer en de Duin- en Bollenstreek. De provincies hebben een plan van aanpak gemaakt gebruik makend van het plan van aanpak van Holland Rijnland. Er is een stuurgroep en een projectgroep opgericht waarin Holland Rijnland vertegenwoordigd is. Daarnaast is er voor de afstemming binnen Holland Rijnland een stuurgroep opgericht waarin de zes bollen-gemeenten zitting hebben onder voorzitterschap van de portefeuillehouder verkeer en vervoer van Holland Rijnland. Holland Rijnland is zeer actief binnen de provinciale project- en stuurgroep. Hierdoor is een breed draagvlak ontstaan bij de participanten (ook buiten onze regio) voor een verbinding tussen de N206 en de A4/A44 zoals geformuleerd in de Regionale Investeringsstrategie. Medio 2008 wordt de uitkomst verwacht van de provinciale studie.

Dynamisch verkeersmanagement

Dynamisch verkeersmanagement staat als maatregel in het RVVP maar komt slecht van de grond. Omdat een aantal grote infrastructuurprojecten op zich laten wachten wordt de druk op het wegennet in de regio steeds groter en neemt de roep om korte termijnmaatregelen om de druk (iets) te verlichten toe. Met dynamisch verkeersmanagement wordt de capaciteit van het totale wegennetwerk beter benut waardoor er minder frictie en stilstand ontstaat. Te denken valt aan maatregelen zoals betere bewegwijzering, dynamische route-informatie en toeritdoseringen. Eind 2007 is Holland Rijnland gaan participeren in een studie die in de provincie Zuid-Holland werd opgestart om te komen tot een DVM-maatregelenpakket. Daarbij wordt een systematiek gevolgd die ook in Rotterdam succesvol is toegepast en die ook voor Haag-

landen wordt toegepast. Halverwege 2008 worden de eerste resultaten verwacht en dan zal een voorstel voor concrete maatregelen in Holland Rijnland worden voorgelegd.

Diverse andere projecten

In het kader van het RVVP zijn door gemeenten in 2007 diverse projecten uitgevoerd en gereed gekomen zoals: onderdelen van het regionaal/provinciaal fietsplan en aanpak van verkeersonveilige knelpunten (black spots). Jaarlijks worden mede in relatie tot de BDU onderdelen van deze plannen gerealiseerd.

Om de stand van zaken van verschillende verkeer- en vervoerprojecten te monitoren is in 2006 begonnen met een voortgangsrapportage. In 2007 is hier mee doorgegaan. Eind 2007 is de lijst op basis van het nieuwe UP-RVVP behoorlijk uitgebreid. Er staan nu ook projecten op waarvoor het trekkerschap bij gemeenten of andere partijen ligt maar die wel van regionaal belang worden geacht. Een geactualiseerd voortgangsoverzicht wordt bij elk portefeuillehoudersoverleg gepresenteerd dus minimaal vier keer per jaar.

Inzet

Om deze resultaten te behalen waren in 2007 onder andere de volgende activiteiten nodig:

- Platformfunctie: het voeren van een secretariaat voor het portefeuillehoudersoverleg (5x) en de ambtelijke adviesgroep Verkeer- en Vervoer (7x).
- Belangenbehartiging / beleidsadvisering met betrekking tot rijks- provinciale en overige nota's en rapporten.
- Uitvoeren van het UP - RVVP en de jaarlijkse BDU-projectenlijst (ca. € 2,5 mln.).
- Beheer en uitvoering van de CVV/OV taxi Leidse Regio, het secretariaat Bestuurscommissie, regulier overleg met de vervoerder en belangenorganisaties en het bezien van de mogelijkheden tot uitbreiding.
- Beheer Regionale Verkeersmilieukaart Leidse regio en uitbreiding hiervan naar de gehele regio.

Financiën

Deelprogramma Bereikbaarheid	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
indirecte kosten	186.251	239.489	207.308	292.910	292.910
materiële kosten	1.327.700	1.336.171	1.173.826	218.900	218.900
uitvoeringsprogramma	64.500	55.427	16.870	16.870	16.870
totaal lasten	1.578.451	1.631.087	1.398.004	528.680	528.680
directe baten	1.067.146	1.117.713	1.067.146		
bijdragen gemeenten	511.305	513.374	330.858	528.680	528.680

Betreft de volgende projecten:

- regionaal verkeers- en vervoersplan (RVVP)
- mobiliteitsfonds/regionaal investeringsfonds
- collectief vraagafhankelijk vervoer
- regionaal verkeersmilieukaart

2.2 Deelprogramma Verkeersveiligheid

Doelstelling

Het voorbereiden en realiseren van concrete maatregelen die in deze regio genomen moeten worden om de verkeersveiligheid te verbeteren. In 2010 zal het aantal gewonden en doden als gevolg van verkeersongelukken zijn teruggebracht met 25% in totaal ten opzichte van 1998.

Context

Het verkeersveiligheidsbeleid is gericht op kwetsbare groepen zoals (brom)fietsers- en voetgangers. Door middel van educatieve projecten en het verbeteren van de infrastructuur wordt er naar gestreefd de verkeersveiligheid te vergroten. Ook handhaving speelt hierbij een rol. Het verkeersveiligheidsproject Holland Rijnland heeft als belangrijkste taak activiteiten op dit terrein te faciliteren en uit te voeren. Uit efficiency- en kwaliteitsoverwegingen worden veel projecten in dit kader regionaal uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de regionale verkeersleerkracht die een groot deel van de basisscholen in de regio bereikt. Het zou erg kostbaar en inefficiënt worden als iedere individuele gemeente of zelfs ieder basisschool dit zelf zou moeten organiseren. Verder sluit de regio mede uit efficiency oogpunt aan op de landelijke en provinciale kaders en ontwikkelingen, wordt waar mogelijk samengewerkt met alle betrokken partners in de regio en wordt gebruik gemaakt van ervaringen in andere Zuid-Hollandse regio's. De regio onderhoudt hiervoor de contacten en draagt zorg voor informatievoorziening aan de aangesloten gemeenten en afstemming onderling. Tot slot wordt in het kader van interim-regeling Duurzaam Veilig, onderdeel educatie en handhaving, subsidie verstrekt aan regionale initiatieven. Voor de regio Holland Rijnland houdt dit op jaarbasis (2007) een subsidie in terwijl de regio zelf ook een bijdrage levert. Voorwaarde voor de toekenning van deze subsidie is regionale aanpak op basis van een regionaal vastgesteld meerjarenplan. Voor de permanente verkeerseducatie zijn de projecten opgenomen in het Meerjarenplan Verkeersveiligheid Holland Rijnland 2005-2007.

Resultaten

- Er zijn black spots aangepakt; Holland Rijnland heeft ervoor gezorgd dat aan de randvoorwaarden is voldaan (m.n. financiering) en heeft de gemeenten gestimuleerd om tot uitvoering over te gaan;
- Er is een start gemaakt met een nieuw Meerjarenplan Verkeersveiligheid Holland Rijnland 2008-2010. Door beperking van de inzet van de medewerker verkeersveiligheid is het niet gelukt dit af te ronden in 2007. Waar het vorige meerjarenprogramma nogal eenzijdig gericht was op verkeerseducatie is het nu de bedoeling om maatregelen voor verkeerseducatie, handhaving en aanpak van knelpunten in infrastructuur in één programma te bundelen. In 2008 wordt dit programma verwacht;
- De inzet van de medewerker verkeersveiligheid is eind 2006 reeds teruggebracht (van 0,6 fte. naar 0,2 fte.) omdat veel van de maatregelen bij de gemeenten liggen en er sprake was van een verminderd animo bij gemeenten om dit in regionaal verband op te pakken. Deze verminderde inzet heeft in 2007 zijn beslag gekregen.
- Een verkeersleerkracht heeft verkeerslessen op diverse scholen gegeven vooral gericht op de doelgroep 4 tot 12 jarigen.
- Er zijn in 2007 diverse campagnes gevoerd waarbij verkeersdeelnemers bewuster worden gemaakt over verkeers(on)veilig gedrag, vaak aansluitend bij handhavingsactiviteiten van politie en het Openbaar Ministerie.

Financiën

Deelprogramma Verkeersveiligheid	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
Indirecte kosten	62.747	52.074	65.137	83.300	83.300
materiële kosten	175.990	227.129	239.624	185.740	185.740
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	238.737	279.203	304.761	269.040	269.040
directe baten	104.510	135.775	151.081	108.810	108.810
bijdragen gemeenten	134.227	143.428	153.680	160.230	160.230

Betreft het project verkeersveiligheid.

Totalen van het programma Verkeer en vervoer

Programma Verkeer en Vervoer	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
Totaal					
Indirecte kosten	348.670	415.042	359.999	479.210	479.210
materiële kosten	1.504.679	1.564.885	1.414.423	408.760	408.760
uitvoeringsprogramma	64.500	55.427	16.870	16.870	16.870
totaal lasten	1.917.849	2.035.354	1.791.292	904.840	904.840
directe baten	1.171.656	1.253.488	1.218.227	108.810	108.810
bijdragen gemeenten	746.193	781.866	573.065	796.030	796.030

Toelichting

De indirecte kosten zijn lager dan begroot, en dat is met name veroorzaakt op de producten Mobiliteitsfonds, Verkeersveiligheidsprojecten en het CVV en is mede een gevolg van de inzet van beleidsmedewerkers op projecten van andere (deel-)programma's.

Het verschil tussen de rekening en begroting 2007 op de materiële kosten en de directe baten is voornamelijk het gevolg van het ten onrechte buiten de begroting houden van de bedragen met betrekking tot het CVV.

Daarnaast zijn er meer verkeersveiligheidsprojecten bekostigd dan geraamd, maar daartegenover staat, dat er ook meer subsidie van de provincie is ontvangen.

PROGRAMMA ECONOMISCHE ZAKEN

Doelstelling

Maatschappelijke doelstelling

Bevorderen van een duurzame economische ontwikkeling in de regio, door:

- creëren van meer werkgelegenheid in Research & Development, in de kennisintensieve dienstverlening (kantoorwerkgelegenheid), de maakindustrie en de recreatieve en toeristische sector;
- verder ontwikkelen van de Greenport Bollenstreek dat wil zeggen een vitaal bollen- en glastuinbouwcomplex met een zelfstandige positie binnen de Greenport Zuid-Holland;
- intensivering en verbetering herstructurering van bedrijventerreinen;
- een evenwichtig en goed functionerend voorzieningenniveau;
- meer regionale samenwerking bij de (her)ontwikkeling van kantoren- en bedrijventerreinen, waarbij de samenwerking kan gaan over meerdere aspecten zoals fasering, risicodeling, profilering en toelating van bedrijvigheid.
-

Doelstelling Holland Rijnland

De gemeenten stimuleren en faciliteren bij de ontwikkeling van een goed afgestemd, evenwichtig lange termijn beleid waarin de volgende componenten centraal staan:

- groei van het aantal vierkante meters kantooroppervlak en bedrijventerreinen;
- regionale afspraken over detailhandel
- gezamenlijke monitoring, analyse en eventuele bijsturing van aanbod van kantoren en bedrijventerreinen;
- versterken van de economische speerpunten (bio-lifescience, space-science, congresscentra, bollencomplex, toerisme en recreatie) aan de hand van gezamenlijke afspraken over promotie en acquisitie;
- verbeteren toeristische functie van de regio en een groeiend aantal bezoekers.

Regionaal beleid

Met de Economische agenda 2007 zijn twee doelen geformuleerd voor het regionaal economische beleid:

- a. Stabiliseren van het aandeel van Holland Rijnland in het bruto binnenland product BBP
- b. Realiseren van een werkgelegenheidsontwikkeling die past bij de woningbouwopgave en de samenstelling van de beroepsbevolking van Holland Rijnland.

Maatregelen

Om realisatie van deze doelstellingen dichterbij te brengen zijn in 2007 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Platformfunctie: het voeren van het secretariaat voor het portefeuillehoudersoverleg en de ambtelijke adviesgroep Economische Zaken.
- Belangenbehartiging op provinciaal en rijksniveau.
- Onderhouden van de relatie tussen de regio en het bedrijfsleven en vertegenwoordigers daarvan zoals KvK, VNO-NCW, Bedrijfsleven Rijnland, etc.
- Opstellen van een integratiekader Economie, waarmee een samenhangende visie is ontwikkeld op economisch beleid in de regio en verschillende onderdelen zoals de bedrijventerreinen- en kantorenstrategie, arbeidsmarktontwikkelingen, detailhandelsbeleid en toerisme toekomstgericht zijn samengebracht.
- Monitoring van relevante ontwikkelingen en het economische beleid van andere overheden.

Resultaten

In 2007 is gestart met het opstellen van de Economische Agenda. Dat was vanwege ziekte en beperkte ambtelijke capaciteit doorgeschoven vanuit 2006. Met deze Agenda is de economische input voor de regionale Structuurvisie bepaald. Er is invulling gegeven aan de inzet van de regio: waar willen de gezamenlijke gemeenten heen en hoe is dat te realiseren? Ambitie en strategie zijn bepaald in nauwe samenspraak met de gemeenten, bestuurlijk zowel als ambtelijk.

Met de Economische Agenda is als ambitie vastgesteld het stabiliseren van het BRP-aandeel van de regio en het realiseren van een werkgelegenheidsontwikkeling die past bij de woningbouwopgave en de beroepsbevolking. Om economisch interessant en vitaal te blijven kiest de regio voor profilering als hoogwaardige economische regio met enkele niches (bio-, life- en space-sciences) en gevestigde clusters die uitblinken (Greenport). En accepteert de regio haar rol als onderdeel van de Randstad. Dit betekent niet in de volle breedte economisch sterk willen zijn en het accepteren van een relatief grote pendel.

Als speerpunten zijn bepaald:

- inzetten op bedrijvigheid met een hoge toegevoegde waarde: sterke sectoren verder uitbouwen;
- goede mix van verzorgende en stuwende bedrijvigheid;
- balans in wonen, werken en maatschappelijke voorzieningen: inzetten op functiemenging;
- dynamiek in ruimte en bereikbaarheid.

De overheid kan het economisch presteren van de regio niet zelf direct verbeteren – dat is aan de private sector – maar kan wel voorwaarden scheppen om de concurrentiepositie te versterken, om een goed vestigings- en woonklimaat te kunnen blijven bieden, werkgelegenheid te binden en investeringen aan te trekken. In dit kader heeft de Agenda 5 regionale opgaven benoemd; Bedrijventerreinen, Kantoren, Greenport, recreatie en toerisme en Arbeidsmarkt. Naar verwachting zullen deze ook de komende periode de actualiteit bepalen.

Zoals bekend is in 2006 in het kader van het Regionaal Economisch Overleg (REO) de regionale detailhandelsvisie uitgewerkt, die eind 2006 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. In 2007 is conform de vastgestelde koers verder gewerkt, onder meer bij de toetsing van detailhandels-plannen van gemeenten en/of bedrijven in de werkgroep Detailhandel van het REO.

In 2007 is verder doorgewerkt aan een monitoringsysteem om de diverse ontwikkelingen te volgen die voor de beleidsformulering en uitvoering van belang zijn. Het gaat dan om het bijhouden van basisgegevens (bevolkingsontwikkeling, werkgelegenheid, regionale aandeel BNP, etc.), het bijhouden van de planvorming (bijv. bedrijvenlocaties, woningbouwplannen) en het monitoren van de planuitvoering (gerealiseerde vierkante meters kantoren en bedrijven, etc.).

Deelprogramma's

De volgende deelprogramma's kunnen worden onderscheiden:

- Kantoren- en bedrijventerreinenstrategie
 - Detailhandel
 - Recreatie en toerisme
-

Financiën

Deelprogramma Eco- nominische Zaken	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
indirecte kosten	102.459	120.379	86.962	128.950	128.950
materiële kosten	60.458	38.151	93.252	67.580	67.580
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	162.917	158.530	180.214	196.530	196.530
directe baten			33.500		
bijdragen gemeenten	162.917	158.530	146.714	196.530	196.530

Betreft de volgende projecten:

- belangenbehartiging Economische Zaken
- platformfunctie Economische Zaken
- afwegingskader Economie
- monitoring

3.1 Deelprogramma Kantoren- en bedrijventerreinenstrategie

Doelstelling

Om een economisch vitale en concurrerende regio te blijven, die niet verder op achterstand komt te staan ten opzichte van de Randstad (stabiliseren aandeel in het bruto binnenlands product), is het noodzakelijk ruimte te blijven maken voor bedrijven en kantoren. De regio daarom wil tot 2020 ernst maken met de herstructurering van verouderde bedrijventerreinen en daarnaast tenminste netto 143 hectare nieuw bedrijventerrein aanleggen.

Context

De komende jaren krijgt ook Holland Rijnland te maken met een afnemende en vergrijzende beroepsbevolking. Het in 2007 afgeronde onderzoek betreffende de arbeidsmarkt van Holland Rijnland¹ toont aan dat bij ongewijzigd beleid de bestaande kwantitatieve en kwalitatieve discrepanties op de arbeidsmarkt de komende jaren alleen maar groter zullen worden. Er zal enerzijds een tekort aan middelbaar en hoger opgeleide werknemers ontstaan en anderzijds een overschot aan laag opgeleide werknemers. De tekorten zullen groter worden naarmate de economie in de omliggende regio's sterker groeit dan die van Holland Rijnland, aangezien het niet denkbeeldig is, dat dit een aanzuigende werking op de hoger opgeleide beroepsbevolking vanuit onze regio heeft. Het tekort aan banen in de regio veroorzaakt een pendel die groter is dan wellicht nodig is. Gezien de voorgenomen woningbouw (33.000 woningen tot en met 2020) is aandacht en actief beleid voor uitbreiding van de werkgelegenheid beslist nodig.

Het aanbod aan direct uitgeefbaar netto bedrijventerrein is per 1 januari 2007 afgenomen tot iets meer dan 20 hectare. Dit is bij een gemiddelde uitgifte van 12 hectare per jaar, net voldoende om nog 1 tot 2 jaar aan de vraag te kunnen voldoen. In feite is er reeds sprake van een actueel tekort aan bedrijventerreinen in de regio, nog los van de kwalitatieve discrepanties.

De behoefte aan bedrijventerreinen tot 2020 is in 2007 door Ecorys geraamd op netto 230 hectare, waarvan 60 ter vervanging van locaties, die getransformeerd zullen worden van bedrijventerrein tot bijvoorbeeld woongebied.

De discussies, die in 2007 mede onder aanvoering van de milieubeweging en onderzoeken van o.a. het Ruimtelijk Planbureau (RPB) landelijke op gang zijn gekomen over nut en noodzaak van nieuwe bedrijventerreinen, zijn ook niet voorbij gegaan aan onze regio. Geconstateerd is evenwel, dat er in Holland Rijnland absoluut geen sprake is van een overschot aan en grote leegstand op bestaande bedrijventerreinen. Ook de milieubeweging erkent dit.

Om zowel economische groei als behoud van voldoende werkgelegenheid in de regio te creëren zijn eind 2007 de eerste stappen gezet op weg naar een nieuwe bedrijventerreinenstrategie² voor Holland Rijnland. Het voornemen is deze uitwerking van de Economische agenda voor Holland Rijnland in 2008 verder te concretiseren.

De bedrijventerreinenstrategie moet er enerzijds voor zorgen, dat de voorgenomen plannen voor herstructurering en nieuwe locaties ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Daarbij kunnen aanvullend afspraken worden gemaakt over de uitgifteprijs, de fasering en de toelating van bedrijven tot bedrijventerreinen.

De in 2006 vastgestelde kantorenstrategie is in 2007 niet aangepast. Ontwikkelingen op de (boven) regionale markt geven hier vooralsnog geen aanleiding toe. Ook de leegstand in Lei-

¹ "De Arbeidsmarkt van Holland Rijnland" in 2007 uitgevoerd in opdracht van Holland Rijnland door Research voor Beleid

² Ook in 2004 en 2005 is een bedrijventerreinenstrategie gehanteerd, waarbij het accent vooral lag op het verder tot uitvoering brengen van bestaande plannen.

den en omgeving is laag. Zij beweegt zich ongeveer op het niveau van de frictielegstand, die nodig is voor een goed functionerende markt.

Resultaten

Behoefteraming REO

In 2007 is in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rijnland en de Provincie Zuid-Holland ook een nieuwe behoefteraming voor Holland Rijnland en de Rijnstreek opgesteld. Voor Holland Rijnland is hierin de behoefte geraamd op 230 hectare nieuw bedrijventerrein, inclusief 60 hectare ter vervanging van werklocaties, die zijn of worden getransformeerd tot woningbouwlocaties.

Gekozen is om deze behoefte niet volledig te accommoderen, maar een zekere schaarste en daardoor kwaliteit te creëren.

Herstructurering bedrijventerreinen

Eind 2007 waren in Holland Rijnland slechts een handvol projecten in uitvoering, variërend van het geven van een "face-lift" tot herprofilering en zelfs transformatie. Bij dit laatste verdwijnt de werkfunctie geheel of grotendeels. Voorbeelden van herstructurering zijn o.a. de Dobbewijk in Voorschoten en de Industriekade in Sassenheim (gemeente Teylingen). Voor een veel groter aantal locaties wordt herstructurering voorbereid, waaronder Delfweg in Noordwijkerhout. Een actueel overzicht ontbreekt nog, maar dat wordt in het kader van de monitor (zie boven) aan gewerkt.

Een aantal projecten is in 2007 ook afgerond, waaronder de transformatie van het bedrijventerrein Korte Goog in Roelofarendsveen (gemeente Alkemade).

In 2007 hebben diverse gemeenten binnen Holland Rijnland subsidie van de Provincie Zuid-Holland ontvangen voor hun herstructureringsplannen. Het betrof zowel geld voor de planvorming als voor de uitvoering van plannen. In totaal ging het om een bedrag van ruim € 134.000. Begin 2008 heeft Gedeputeerde Staten voor nog eens 3 projecten in de regio een bedrag van ruim € 2,1 miljoen toegekend (Uitvoeringssubsidie Herstructurering Bedrijventerreinen). Voor de herstructurering van het bedrijventerrein Delfweg in Noordwijkerhout is eind 2007 door het Rijk subsidie verleend. In het kader van de ontwikkeling van de Greenport Duin- en Bollenstreek is uit het Fonds Economische Structuurversterking (FES) een bedrag van € 2,4 miljoen beschikbaar gesteld.

Nieuwe bedrijventerreinen

In 2007 is slechts op een zeer beperkte schaal in Hillegom en Lisse nieuw bedrijventerrein aan de voorraad toegevoegd. Door stagnatie in (planologische) procedures is tot nu toe bij realisering van diverse grote(re) bedrijventerreinen in 2007 weinig voorgang geboekt. Vanuit de ambitie de economische speerpunten bio-lifesciences, space-science en Greenport verder te versterken kiest de regio voor kwaliteit, bedrijven met een hoge toegevoegde waarde en voor een (gedeeltelijke) thematisering van nieuwe bedrijventerreinen. Deze thematisering moet aansluiten bij de hiervoor genoemde speerpunten.

Binnen de categorie "gemengd" zal tevens ruimte moeten worden gevonden voor bedrijven in de hogere milieucategorieën, de zgn. "HMC-bedrijven".

Weliswaar wordt prioriteit gegeven aan herstructurering van bestaande bedrijventerreinen, maar dit neemt niet weg dat nieuwe locaties ook noodzakelijk zijn. Niet alleen omdat de voorraad direct uitgeefbaar terrein inmiddels bijna op is, maar ook om de verwachte economische groei te faciliteren en om schuifruimte te bieden bij herstructurering. Daarnaast vraagt thematisering om extra ruimte.

Kantorenstrategie

Eind 2006 heeft het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland de kantorenstrategie unaniem vastgesteld. Een belangrijk uitgangspunt is dat de ontwikkelingen op de regionale kantorenmarkt periodiek bijgehouden worden en dat hierover bestuurlijk gerapporteerd wordt. Indien nodig kan het bestuur dan besluiten de strategie te wijzigen. Het is mogelijk een gezamenlijk acquisitiebeleid te ontwerpen. Op de kantorenmarkt wil de regio tot 2015 ca. 415.000 m² bruto vloeroppervlak (bvo) aan de voorraad toevoegen. Hierbij zijn de kleinere solitaire locaties niet meegeteld. Ook hierbij is gekozen voor thematisering, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen vier locatietypen.

1. A4 / W4-zone : 153.500 m² bvo
2. Leiden Centraal : 64.000 m² bvo
3. Bio Science Park : 102.000 m² bvo
4. Overige locaties : 95.000 m² bvo

Monitoring

De in 2006 opgestelde monitor bedrijventerreinen is verder verbeterd en geactualiseerd. Hier zal in 2008 mee worden voortgegaan. Ook aan een nieuwe monitor voor de kantorenmarkt zal verder worden gewerkt.

Urgentieprogramma Randstad

In het medio 2007 verschenen Urgentieprogramma Randstad zijn twee regionale projecten opgenomen, te weten de Oude Rijnzone en Leiden Bio Science.

Financiën

Deelprogramma Kantorenstrategie etc	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	24.036	27.522	24.020	47.930	47.930
materiële kosten	7.229	16.392	7.140	8.240	8.240
uitvoeringsprogramma	25.000	19.030	6.440	6.440	6.440
totaal lasten	56.265	62.944	37.600	62.610	62.610
directe baten					
bijdragen gemeenten	56.265	62.944	37.600	62.610	62.610

Betreft de volgende projecten:

- kantorenstrategie
- bedrijventerreinenstrategie

3.2 Deelprogramma Detailhandel

Doelstelling

Het faciliteren van een sterke en evenwichtige regionale detailhandelsstructuur voor ondernemers en bewoners, waarin iedere gemeente zich kan herkennen; met inachtneming van:

- aandacht voor bestaande aankoopplaatsen;
- aandacht voor kleine kernen (>250 en <5.000 inwoners): behouden structuur;
- versterken koopkrachtbinding;
- ruimte bieden voor vernieuwende concepten/winkels;
- vergroten aantrekkelijkheid en kwaliteit winkelgebieden.

Bovenstaande doelstelling is ontleend aan de Regionale detailhandelstructuurvisie van het REO in wording.

Context

Het deelprogramma 'Detailhandel' is een voortzetting van bestaande activiteiten in het kader van het Regionaal Economisch Overleg (REO). Holland Rijnland heeft geen eigenstandig detailhandels-beleid, maar neemt deel aan het REO en werkt zo mee aan de totstandkoming en uitvoering van het regionaal beleid op het gebied van detailhandel.

In 2006 is vanuit het REO een herziene versie van de Regionale detailhandelstructuurvisie gepresenteerd. Qua hoofdlijnen van beleid zijn bovenomschreven uitgangspunten vastgesteld (de aandacht voor bestaande aankoopplaatsen etc.).

Deze detailhandelstructuurvisie is opgesteld door het REO en daarna – door tussenkomst van Holland Rijnland – voorgelegd aan de individuele gemeenten.

De visie vormt één van de bouwstenen voor zowel de (ruimtelijke) structuurvisie van Holland Rijnland als de provinciale detailhandelstructuurvisie. Praktisch wordt de visie vooral gebruikt als leidraad bij de toetsing en beoordeling van individuele detailhandelsplannen van gemeenten en/of bedrijven.

Financiën

Deelprogramma Detailhandel	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	24.036	20.241	7.317	13.570	13.570
materiële kosten				10.300	10.300
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	24.036	20.241	7.317	23.870	23.870
directe baten					
bijdragen gemeenten	24.036	20.241	7.317	23.870	23.870

Betreft het project detailhandel.

3.3 Deelprogramma Toerisme en recreatie

Doelstelling

Initiëren van productontwikkeling en uitvoeringsactiviteiten op die terreinen waar gezamenlijk optrekken een duidelijke meerwaarde heeft. Het streven is, dat meer toeristen en recreanten deze regio (leren) kennen en gebruik maken van de voorzieningen.

Naast de hoofddoelstelling is in 2007 het stimuleren van werkgelegenheid als afgeleid doel bepalend geweest voor de inzet in de recreatieve en toeristische sector.

Context

Het deelprogramma 'Toerisme' is een voortzetting van bestaande activiteiten.

Resultaten

Al eerder is in de regio de lijn uitgezet, dat promotie en marketing door de individuele gemeenten zelf worden gedaan. Waar relevant trekken de gemeenten hier samen in op. Vanuit de Economische Agenda blijven voor de regio een aantal speerpunten over, te weten:

- stimuleren van goede fysieke verbindingen voor wandelen, varen en fietsen;
- bieden van een actief platform voor verschillende toeristische aanbieders in de regio, gericht op de ontwikkeling van arrangementen;
- stimuleren van afstemming en/van promotie van lokaal beleid en initiatieven.

Eind 2007 is met de besluitvorming over de Economische Agenda vastgesteld, dat de inzet van de regio zich beleidsmatig rond deze speerpunten zal concentreren en is gestart met het voorbereiden van een beknopte opstellen van een beknopte uitvoeringsagenda.

Financiën

Deelprogramma Toerisme en recreatie	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	52.584	12.620	13.574	40.720	40.720
materiële kosten	5.994	42.576	6.300	6.300	6.300
uitvoeringsprogramma	25.000	19.030	6.440	6.440	6.440
totaal lasten	83.578	74.226	26.314	53.460	53.460
directe baten		36.462			
bijdragen gemeenten	83.578	37.764	26.314	53.460	53.460

Betreft de volgende projecten:

- toerisme
- instandhouding ANWB-route

Totalen van het programma Economische zaken

Programma Economi- sche Zaken	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
totaal	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	203.115	180.762	131.873	231.170	231.170
materiële kosten	73.681	97.119	106.692	92.420	92.420
uitvoeringsprogramma	50.000	38.060	12.880	12.880	12.880
totaal lasten	326.796	315.941	251.445	336.470	336.470
directe baten		36.462	33.500		
bijdragen gemeenten	326.796	279.479	217.945	336.470	336.470

Toelichting

De daling van de personele inzet heeft te maken gehad met de beschikbare bezetting in 2007 en de inzet van beleidsmedewerkers bij projecten van andere (deel-)programma's. Dit heeft zijn uitwerking bij de uitvoering van projecten binnen het programma Economische Zaken voor wat betreft zowel de personele inzet als ook de materiële uitgaven.

Met name op de projecten Monitoring en Detailhandel zijn geen materiële uitgaven verantwoord.

PROGRAMMA SOCIALE AGENDA

Doelstelling

Doelstelling Holland Rijnland

Met het programma Sociale agenda ondersteunt het samenwerkingsorgaan de gemeenten binnen Holland Rijnland op het brede terrein van samenlevingsvraagstukken om te bereiken dat de kwaliteit, omvang en samenhang van voorzieningen in de regio Holland Rijnland van een goed niveau zijn.

Specifieker richt de ondersteuning zich op 4 thema's:

- *Jeugd;*
- *Participatie;*
- *Zorg en welzijn;*
- *Cultuur.*

Resultaten

Op 2 maart 2006 is door gemeenten, provincie Zuid-Holland en samenwerkingsverband Holland Rijnland een Bestuursovereenkomst Regionale Agenda Samenleving Holland Rijnland 2006 t/m 2008 ondertekend. Bij deze bestuursovereenkomst zijn meerjarenafspraken op schrift gesteld waarin de doelen voor de Regionale Agenda Samenleving tot en met 2008 zijn uitgewerkt. Deze meerjarenafspraken richten zich op de vier thema's Jeugd, Participatie, Zorg en welzijn, en Cultuur. De meerjarenafspraken geven handen en voeten aan het 'Beleidskader voor een Regionale Sociale agenda' zoals dat eind 2004 was vastgesteld.

In het kader van de Regionale Agenda Samenleving stelde de provincie Zuid-Holland voor het jaar 2007 een totaalbedrag van € 490.254,= beschikbaar. Over de inzet van de middelen per thema wordt onder de betreffende deelprogramma's gerapporteerd. December 2007 heeft een bestuurlijk overleg met de gedeputeerde mw. A. van de Vondervoort plaatsgevonden waarin tussentijds de gang van zaken rond de Regionale Agenda Samenleving Holland Rijnland is geëvalueerd. Conclusies van deze evaluatie waren dat de uitvoering van de Regionale Agenda Samenleving in 2007 enigszins gestagneerd is doordat de focus voor dat jaar bij de gemeenten lag bij het opstellen van de beleidsplannen WMO en de aanbesteding in het kader van de nieuwe Wet Inburgering. Bovendien is maart 2007 een convenant "Ketenaanpak jeugd-beleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning" getekend, dat op het terrein van jeugd veel inzet buiten de Regionale Agenda Samenleving om heeft gevraagd.

Resterende middelen over 2007 kunnen worden meegenomen naar 2008 en worden daartoe gestort in een Voorziening Regionale Agenda Samenleving.

In 2006 zijn in het kader van de platformfunctie 4 portefeuillehouderoverleggen georganiseerd, alsmede een themaconferentie over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Aan al deze bijeenkomsten werd deelgenomen door de portefeuillehouders uit de Rijnstreek voor een deel van de agenda of voor de gehele bijeenkomst (WMO-conferentie). Naast de bestuurlijke overleggen zijn ook periodieke ambtelijke overleggen gefaciliteerd op de vier deelprogramma's van de Sociale agenda. Sinds medio 2007 participeren ambtenaren uit de Rijnstreek structureel in het ambtelijk overleg Jeugd.

Deelprogramma's

De sociale agenda bestaat uit 4 deelprogramma's:

- jeugd (inclusief onderwijs);
 - participatie (arbeidsmarktbeleid, reïntegratie, educatie en inburgering);
 - zorg;
 - cultuur.
 -
-

Financiën

Deelprogramma Sociale Agenda	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
indirecte kosten	106.855	60.909	74.916	113.300	113.300
materiële kosten	241.754	325.874	272.681	369.850	428.774
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	348.609	386.783	347.597	483.150	542.074
directe baten	200.000	335.773	279.604	314.220	398.144
bijdragen gemeenten	148.609	51.010	67.993	168.930	143.930

Betreft de volgende projecten:

- belangenbehartiging sociale agenda
- platformfunctie sociale agenda
- Regionale Agenda Samenleving

4.1 Deelprogramma Jeugd

Doelstelling

Het samenwerkingsorgaan ondersteunt gemeenten bij het realiseren van een sluitend, samenhangend en goed functionerend aanbod aan zorg-, onderwijs- en welzijnsvoorzieningen om te bereiken dat:

- gezinnen met (opvoedings-)problemen tijdig en adequaat worden geholpen;
- schooluitval / voortijdig schoolverlaten vermindert.

Resultaten

Medio 2004 hebben de voormalige regio's Leidse regio en Duin- en Bollenstreek met de provincie Zuid-Holland 2 convenanten afgesloten waarin wordt beschreven wat de taken en rollen zijn van respectievelijk gemeenten en provincie met betrekking tot de aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg.

De realisatie van deze convenanten wordt in Holland Rijnland-verband voortgezet binnen het deelprogramma Jeugd. Deze convenanten bevatten gezamenlijke doelstellingen die jaarlijks worden uitgewerkt in één actieplan. Ondersteuning hierbij vindt plaats door PJ Partners door inzet van de uren die door de Provincie beschikbaar zijn gesteld in het kader van de Regionale Agenda Samenleving.

Binnen deze actieplannen zijn 3 speerpunten benoemd:

- opvoedings- en gezinsondersteuning;
- terugdringen schooluitval en voortijdig schoolverlaten;
- aanpak jeugdcriminaliteit.

Over de aanpak van jeugdcriminaliteit is bestuurlijk uitgesproken dat dit vooral een zaak van de gemeenten is en hierop geen regionale inzet wordt geleverd.

Maart 2007 is naast bovenstaande een nieuw convenant tussen provincie, gemeenten en maatschappelijke organisaties afgesloten: het convenant "Ketenaanpak jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning".

Hieronder wordt ingegaan op de gerealiseerde resultaten en geleverde inzet op de onderdelen opvoedings- en gezinsondersteuning, terugdringen voortijdig schoolverlaten en convenant ketenaanpak.

Opvoedings- en gezinsondersteuning

Uit de Regionale Agenda Samenleving heeft medefinanciering plaatsgevonden van Basiszorgcoördinatie Kwetsbare Kinderen dat zich richt op kinderen van ouders met verslavings- of psychiatrische problematiek.

In 2007 zijn uit de Regionale Agenda Samenleving gefinancierde cursussen van start gegaan voor peuterspeelzaalleidsters gericht op het vergroten van hun deskundigheid in het signaleren van problemen met kinderen. Deze cursussen hebben in de gehele regio gretig aftrek gevonden en lopen door in 2008.

In het kader van de informatievoorziening aan jeugdigen wordt de regionale jongerenwebsite www.overenuit.nl gefinancierd uit de Regionale Agenda Samenleving-middelen. Deze site wordt medio 2008 geëvalueerd om te beslissen over de voortzetting na 2008.

Terugdringen schooluitval en voortijdig schoolverlaten

Leerplighthandhaving en registratie van voortijdig schoolverlaten was tot en met 2006 ondergebracht bij het Regionaal Bureau Leerplicht ZHN dat een projectstatus had. Per 1 januari is het Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland bij het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland ondergebracht. Onder het deelprogramma RBL Holland Rijnland wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen bij het RBL in 2007.

Mede in het licht van het aanhaken van het RBL bij Holland Rijnland hebben Dagelijks Bestuur en portefeuillehouderoverleg in september 2006 uitgesproken dat de aanpak van Voortijdig schoolverlaten een regionaal speerpunt moet zijn.

Begin 2007 is in dit kader een onderzoek uitgevoerd naar de stand van zaken van de aanpak van Voortijdig schoolverlaten in de regio. In kaart is gebracht welke partijen welke initiatieven nemen, welke lacunes er zijn in de aanpak en welke successen, en ook op welke wijze de 'regie' op de aanpak van voortijdig schoolverlaten plaatsvindt. Dit onderzoek heeft geleid tot een groot aantal inhoudelijke aanbevelingen, alsmede de aanbeveling om het aantal stuur- en regiegroepen op dit terrein terug te dringen en tot één heldere structuur te komen. In het najaar 2007 is een regiegroep Voortijdig schoolverlaten geïnstalleerd waarin zitting hebben vertegenwoordigers van gemeenten, onderwijs, werkgevers, CWI en RBL Holland Rijnland. Doel is op korte termijn een gedragen meerjarenplan voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten af te spreken en vervolgens uit te voeren. Dit was in 2007 nog niet afgerond.

Daarnaast is veel energie gestoken in het opzetten van één regionaal jongerenloket, als doorontwikkeling van het reeds bestaande jongerenloket voor de Leidse regio. Het jongerenloket is een samenwerkingsproject van gemeentelijke sociale diensten, CWI, ROC's en RBL Holland Rijnland en heeft tot doel voortijdig schoolverlaters terug te leiden naar school, al dan niet in combinatie met werk. Jongeren die wel een startkwalificatie hebben, maar niet op eigen kracht aan het werk komen, kunnen ook rekenen op de begeleiding vanuit het jongerenloket. In september hebben de portefeuillehouders besloten te willen komen tot één regiobreed jongerenloket, de maanden erna stonden in het teken van een sollicitatieprocedure voor de teamleider, het realiseren van de vereiste ict-infrastructuur, het voorbereiden van de benodigde overeenkomsten met deelnemende partijen. De verwachting is dat het nieuwe regio-brede jongerenloket begin 2008 daadwerkelijk van start kan gaan.

Vanuit de Regionale Agenda Samenleving is geld beschikbaar gesteld voor de regiegroep voor de Zorg- en Adviesteams (ZAT's) die zorgdraagt voor de kwaliteit van het functioneren van de ZAT's rond scholen en voorschoolse voorzieningen (0-18 jaar). In deze multidisciplinaire teams kunnen groepsleiders en leerkrachten kinderen waarover zorg bestaat, inbrengen om af te spreken hoe met de zorgpunten om te gaan. Ook is er geld ingezet voor een aanpak om de warme overdracht tussen ZAT 0-4 jaar naar ZAT 4-12 jaar te verbeteren. Deze ZAT's dragen bij aan het voorkomen van schooluitval.

In het afgelopen jaar is voorts de nodige inzet gepleegd om het tekort aan leerlingplaatsen in het voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk opvoedbare en autistische kinderen (speciaal onderwijs, cluster 4) op te lossen. Nadat ouders een dringend beroep deden op portefeuillehouders, gemeenteraden en Algemeen Bestuur van Holland Rijnland is een ambtelijke werkgroep ingesteld die mogelijke locaties in beeld bracht en een medefinancieringsvoorstel heeft uitgewerkt. Uit het algemene budget van de Sociale agenda is een projectleider ingehuurd om de activiteiten te trekken.

De gezamenlijke inzet heeft ertoe geleid dat binnen enkele maanden tijd 2 locaties in Leiden en Teylingen werden gevonden waar het onderwijs voor deze doelgroepen van start kon gaan en tevens uitbreiding op de bestaande locaties in Oegstgeest en Leiderdorp kon worden gerealiseerd.

Dit resultaat is door alle partijen als een belangrijke opbrengst van regionale samenwerking gewaardeerd.

Convenant "Ketenaanpak jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning"

Maart 2007 hebben alle gemeenten in Holland Rijnland en Rijnstreek (uitgezonderd Zoeterwoude) met de provincie en met de maatschappelijke instellingen die zich bezig houden met de zorg voor jeugdigen (Thuiszorg, Bureau Jeugdzorg, GGD, Algemeen Maatschappelijk werk

en Jeugdhulpverleningsinstellingen) een convenant afgesloten. Hierin is afgesproken dat partijen ervoor zorgdragen dat na signalering van problemen in een gezin zo spoedig mogelijk een sluitende en samenhangende hulp tot stand komt. Hiertoe is onder andere afgesproken dat een centraal signaleringssysteem (de verwijsindex) wordt ingericht en gezamenlijk Centra jeugd en gezin worden ontwikkeld. De provincie Zuid-Holland had bij de ondertekening toegezegd voor de uitvoering van dit convenant in 2007 en 2008 een kleine € 400.000 beschikbaar te stellen. Na de provinciale verkiezingen heeft het enige tijd geduurd voor men deze toezegging na kon komen. In het najaar is een beschikking ontvangen waarmee nog € 80.000 in 2007 kon worden besteed en € 280.000 voor 2008 beschikbaar is. De inzet van deze middelen loopt via Holland Rijnland.

Na de zomervakantie is een plan van aanpak vastgesteld. Er worden 3 trajecten onderscheiden:

1. aanschaf en invoering verwijsindex, dit traject wordt getrokken door Katwijk;
2. coördinatie van zorg, dit traject wordt getrokken door Leiden;
3. pilots Centra jeugd en gezin; dit traject wordt getrokken door Alphen aan den Rijn.

Bij elk van de 3 trajecten participeren enkele andere gemeenten en de voornaamste maatschappelijke instellingen in een werkgroep. Het geheel wordt ondersteund vanuit Holland Rijnland waartoe ook projectassistentie van PJ Partners is ingehuurd.

In het najaar hebben een drietal werkconferenties met de betrokken instellingen plaatsgevonden om de aanpak binnen 3 trajecten uit te werken. Daadwerkelijke uitvoering vindt plaats in 2008.

Tenslotte heeft de provincie eind 2007 nog middelen beschikbaar gesteld voor inzet van Cardea voor het leveren van niet-geïndiceerde zorg; dit loopt ook via de begroting van Holland Rijnland.

Financiën

Deelprogramma Jeugd	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	29.965	39.312	41.362	45.500	45.500
materiële kosten		109.761	452.393	133.320	158.320
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	29.965	149.073	493.755	178.820	203.820
directe baten		97.942	441.030	92.110	92.110
bijdragen gemeenten	29.965	51.131	52.725	86.710	111.710

Betreft de volgende projecten:

- uitvoering convenant jeugdbeleid
- uitbreidingen leerlingenplaatsen VSO-ZMOK
- platformfunctie jeugd LR
- voortijdig schoolverlaten
- ketenaanpak jeugd
- jongerenloket
- vermindering instroom jeugd

4.2 Deelprogramma Participatie

Doelstelling

Het samenwerkingsorgaan ondersteunt gemeenten bij het bevorderen van de maatschappelijke participatie van de inwoners in Holland Rijnland met name gericht op:

- vermindering van het aantal werkzoekenden;
- het aanbieden van educatieve en inburgeringstrajecten;
- vergroting van de deelname aan vrijwilligerswerk.

Resultaten

Arbeidsmarktbeleid

Het nieuwe Dagelijks Bestuur en het portefeuillehouderoverleg Sociale agenda hebben in september 2006 uitgesproken dat Arbeidsmarktbeleid, en in het bijzonder de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, een speerpunt voor Holland Rijnland moet zijn.

In 2007 is daarom een regionaal arbeidsmarkt-onderzoek uitgevoerd om beter in beeld te krijgen hoe de arbeidsmarkt binnen Holland Rijnland ervoor staat en zich naar verwachting de komende jaren zal ontwikkelen. Hierbij is ook het aanbod van schoolverlaters in kaart gebracht en is nader ingezoomd op de binnen het economisch beleid van Holland Rijnland gekozen economische speerpunten. Op basis van deze informatie kan dan principiëler en in dialoog met betrokken partners worden bepaald welke rol Holland Rijnland de komende jaren wil spelen in het regionale arbeidsmarktbeleid. Door een vacature binnen de sociale agenda is pas eind 2007 gestart met de uitwerking hiervan.

De samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven krijgt overigens reeds gestalte door deelname vanuit Holland Rijnland aan het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Rijn-Gouwe (overigens zonder dat de regio financieel bijdraagt aan dit platform) en aan Leerwegen in Rijnland.

Medio september vond een grote onderwijs-arbeidsmarktconferentie plaats, aan de organisatie waarvan Holland Rijnland in Leerwegen in Rijnland-verband veel heeft bijgedragen. Deze conferentie werd gehouden bij het bedrijf Centocor in het Biosciencepark in Leiden en werd druk bezocht. Een zeer positieve bijeenkomst waaraan in 2008 zeker gevolg moet worden gegeven.

In de voormalige Leidse regio wordt tenslotte nog intensief samengewerkt op het gebied van Werk en inkomen; de ambtelijke ondersteuning voor het portefeuillehouderoverleg Werk & Inkomen Leidse Regio en het Regionale Ketenoverleg (REKO) met Sociale diensten, CWI en UWV wordt geleverd door de gemeente Leiden en bekostigd door de Leidse regio-gemeenten via de begroting van Holland Rijnland. Eind 2007 is het besluit gevallen het REKO op te schalen naar Holland Rijnland-niveau.

Inkoop inburgerings- en educatietrajecten

Het samenwerkingsorgaan verzorgt reeds een aantal jaren de inkoop van educatietrajecten bij de Regionale Opleidingscentra (ROC) in Holland Rijnland. Dit maakt het mogelijk om voor relatief kleine doelgroepen in de afzonderlijke gemeenten toch een aanbod te realiseren. Samenwerking maakt maatwerk mogelijk. Om hierin meer vraaggestuurd werken en afstemming op andere beleidsterreinen mogelijk te maken is in 2007 een ambtelijk inkoopberaad ingesteld. Dit inkoopberaad heeft in 2007 de inzet van de rijksmiddelen voor educatie 2008 voorbereid.

Per 1 januari 2007 is de Wet Inburgering (WI) ingevoerd en heeft Holland Rijnland de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek inhoudelijk ondersteund bij de Europese aanbesteding van hun inburgeringstrajecten. De voorgenomen activiteiten rond de WI, waarvoor middelen waren begroot in de Regionale Agenda Samenleving hebben begin 2007 gedeeltelijk plaatsge-

vonden, maar daar waren minimale kosten aan verbonden. In maart is er een laatste informatieve bijeenkomst geweest over de WI.

Bij de invoering van de WI was het toegestaan dat deelnemers op taalniveau A1 en A2, die al in 2006 op de educatiemiddelen waren gestart, hun traject af konden maken in 2007 (overgangsrecht). Dit moest gefinancierd worden uit de WI-middelen. Holland Rijnland heeft de financiële en contractuele afwikkeling van dit overgangsrecht geregeld tussen de gemeenten en de ROC's.

Financiën

Deelprogramma Participatie	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
indirecte kosten	227.269	210.411	168.229	258.360	258.360
materiële kosten	5.484.941	5.540.707	5.401.670	5.443.340	5.260.772
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	5.712.210	5.751.118	5.569.899	5.701.700	5.519.132
directe baten	5.565.906	5.554.343	5.310.259	5.454.000	5.196.972
bijdragen gemeenten	146.304	196.775	259.640	247.700	322.160

Betreft de volgende projecten:

- arbeidsmarktbeleid
- uitvoering wet op de volwasseneneducatie
- belangenbehartiging W&I LR
- uitvoering Wet Inburgering Nieuwkomers
- overgangsrecht Wet Inburgering

4.3 Deelprogramma Zorg

Doelstelling

Het samenwerkingsorgaan ondersteunt gemeenten bij het invoeren van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Daarnaast draagt het samenwerkingsorgaan bij aan het realiseren van een voldoende aanbod van zorg en welzijnsvoorzieningen om te bereiken dat mensen met een zorgbehoefte zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te kunnen blijven wonen. Tenslotte bevordert het samenwerkingsorgaan het realiseren van een voldoende aanbod aan voorzieningen voor maatschappelijk kwetsbare mensen om de instroom in maatschappelijke opvang te beperken en de uitstroom te bevorderen.

Resultaten

Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)

Op 1 januari 2007 is de WMO van kracht geworden. In de voorbereiding daarop stond vooral de invoering van de hulp bij het huishouden centraal. Het jaar 2007 zelf stond in het teken van het opwerken van de beleidsplannen WMO binnen de gemeenten. De regionale aandacht is met name gegaan naar twee onderdelen van de WMO die om een regionale aanpak vragen:

1. De voormalige AWBZ subsidieregelingen
2. De Openbare Geestelijke gezondheidszorg

Daarnaast is regionaal inzet gepleegd op het thema civil society.

De voormalige AWBZ subsidieregelingen: Met de invoering van de WMO zijn een aantal subsidieregelingen uit de AWBZ overgeheveld naar de gemeenten. Met deze subsidieregelingen worden een aantal regionale voorzieningen in stand gehouden. De gemeenten hebben onderzocht in hoeverre regionale samenwerking wenselijk is om deze regionale voorzieningen in stand te houden. Het gaat met name om de mantelzorgondersteuning, de vrijwillige thuiszorg en projecten in het kader van de GGZ. Het bureau HHM heeft over de mantelzorgondersteuning en de vrijwillige thuiszorg de gemeenten van advies gediend; dit is gefinancierd uit Regionale Agenda Samenleving-middelen. Op basis hiervan heeft het portefeuillehoudersoverleg sociale agenda de gemeenten het voorstel gedaan te komen tot één regionale ondersteuningsorganisatie voor de mantelzorg en vrijwillige thuiszorg.

De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ): De gemeente Leiden is door het rijk aangewezen als centrumgemeente om voor de regio Zuid-Holland Noord voorzieningen op het terrein van de OGGZ in stand te houden. Met de invoering van de WMO hebben de overige gemeenten in de regio meer nadrukkelijk een rol in de OGGZ gekregen. De gemeente Leiden heeft de regio gemeenten een handreiking gegeven om deze prestatievelden van de WMO in te vullen.

In 2007 heeft het rijk besloten de centrumgemeenten een extra impuls te geven voor de opvang van dak- en thuislozen. Doelstelling is om (vrijwel) alle dak- en thuislozen weer onderdak te bieden. In Zuid-Holland Noord is besloten om deze impuls regionaal op te pakken. De regiogemeenten hebben vooral als taak om dak- en thuisloosheid te voorkomen en reïntegratie in de eigen gemeente op zich te nemen. Leiden heeft samen met de gemeenten van Zuid-Holland Noord hiervoor de nota "Een regionaal kompas voor Zuid-Holland Noord" opgesteld. Eind 2007 lag dit voorstel voor aan de gemeenten van Zuid-Holland Noord. Holland Rijnland vervult hierin een beperkte platform-functie.

Het project civil society: Centrale doelstelling van de WMO is de participatie van burgers aan de maatschappij. Holland Rijnland heeft met het uitschrijven van een prijsvraag een stimulans gegeven aan de ontwikkeling van vernieuwende projecten op dit gebied. Holland Rijnland wil daarmee ook de discussie over dit thema binnen Holland Rijnland bevorderen. Op 15 oktober zijn drie projecten geselecteerd op een bijeenkomst in Lisse. Begin 2008 zal dit project worden geëvalueerd.

Wonen, zorg en welzijn

In maart 2007 zijn de Prestatieafspraken wonen, zorg en welzijn Zuid-Holland Noord door alle partijen, te weten: gemeenten, zorgaanbieders, zorgvragers en woningbouwcorporaties, ondertekend. Deze prestatieafspraken moeten ertoe leiden dat mensen met een zorgbehoefte (ouderen, maar ook anderen met lichamelijke, geestelijke of sociale beperking) in hun eigen omgeving binnen de regio kunnen blijven wonen. Het samenwerkingsorgaan behartigt in dit traject de belangen van de gemeenten door ondersteuning van de bestuurlijke vertegenwoordigers in de Stuurgroep Wonen, zorg en welzijn. De Regionale Commissie Gezondheidszorg ondersteunt het project. Een ambtelijke werkgroep is met ondersteuning van Holland Rijnland in het leven geroepen om het project te begeleiden. In de loop van 2007 heeft de Regionale Commissie de voortgang van de uitvoering van de afspraken binnen de gemeenten in kaart gebracht. Er is gewerkt aan de uitvoering van de monitor opdat in 2008 een eerste meting van de concrete voorzieningen op het terrein van wonen, zorg en welzijn plaats kan vinden.

Financiën

Deelprogramma Zorg	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	68.008	61.746	50.434	42.830	42.830
materiële kosten					
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	68.008	61.746	50.434	42.830	42.830
directe baten					
bijdragen gemeenten	68.008	61.746	50.434	42.830	42.830

Betreft het project platform zorg

4.4 Deelprogramma Cultuur

Doelstelling

Het samenwerkingsorgaan draagt bij aan het realiseren van projecten teneinde te bereiken dat:

- het publieksbereik van het culturele aanbod in de regio wordt vergroot;
- de actieve participatie in kunst en cultuur wordt vergroot;
- jeugdigen in aanraking komen met verschillende uitingen van kunst en cultuur.

Resultaten

In het kader van het Actieprogramma Cultuurbereik wil de provincie Zuid-Holland samen met de regio werken aan het versterken van de regionale culturele infrastructuur. In 2006 heeft Holland Rijnland mede namens zes gemeenten en de Museumgroep Leiden een aanvraag bij de provincie Zuid-Holland ingediend voor subsidie in het kader van het Actieprogramma Cultuurbereik. Holland Rijnland vervult in deze een platformfunctie.

Begin 2007 kende de provincie € 287.062,00 toe voor de projecten in het Actieprogramma Cultuurbereik 2007 in de regio Holland Rijnland. De uitvoering van de projecten zijn volgens plan en onder verantwoordelijkheid van de betreffende partijen verlopen. De wens van de provincie om in elke regio een culturele aanjager aan te stellen heeft de nodige vraagtekens opgeroepen omtrent meerwaarde en takenpakket. In overleg met de provincie is daarom besloten eerst een verkennend onderzoek uit te voeren naar het draagvlak en gewenst functieprofiel. Dit onderzoek heeft in 2007 plaatsgevonden. Daarnaast is door het samenwerkingsorgaan echter een aantal taken van de zogenoemde culturele aanjager ingevuld door het creëren van een platform voor overleg tussen de gemeentelijke cultuurambtenaren en het verzamelen van projecten voor het Actieprogramma Cultuurbereik 2008, alsmede het opstellen van de subsidie-aanvraag in dat kader.

Voor 1 oktober 2007 is bij de provincie door Holland Rijnland namens alle regio-gemeenten een nieuwe subsidie-aanvraag voor het Actieprogramma Cultuurbereik ingediend, dit maal met projecten waaraan vrijwel alle gemeenten in Holland Rijnland meedoen.

Financiën

Deelprogramma Cultuur	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na
	2005	2006	2007	2007	wijziging
					2007
indirecte kosten	48.333		18.654	3.510	
materiële kosten		134.607	70.800	10.300	
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	48.333	134.607	89.454	13.810	
directe baten	43.333	120.677	70.800		
bijdragen gemeenten	5.000	13.930	18.654	13.810	

Betreft de volgende projecten:

- cultuurbereik (rekening)
- platformfunctie sport, cultuur en recreatie LR (begroting)

4.5 Deelprogramma Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland

Doelstelling

Het RBL Holland Rijnland heeft tot doel:

- schoolverzuim en schooluitval terug te dringen;
- leerlingen die verzuimen of jongeren die zonder startkwalificatie de school hebben verlaten zo snel mogelijk terug naar school te (bege)leiden.

Resultaten

Het RBL Holland Rijnland voert de leerplichtfunctie uit voor 10 gemeenten: alle gemeenten in Holland Rijnland met uitzondering van Alkemade en Noordwijkerhout. De leerplichtfunctie behelst een preventieve, curatieve en repressieve inzet om verzuim te voorkomen of om leerlingen die van school verzuimen zo snel mogelijk terug naar school te krijgen. Daarnaast voert het RBL Holland Rijnland de Regionale Meld en Coördinatiefunctie (RMC) voor voortijdig schoolverlaten uit voor alle 12 gemeenten in Holland Rijnland in opdracht van de RMC-gemeente Leiden. Tenslotte verzorgde het RBL Holland Rijnland in 2007 voor een aantal gemeenten de leerlingenadministratie; dit behelst het registreren van de in- en uitschrijvingen van leerlingen op scholen.

Administratie

In 2007 is in het kader van de aanpak van voortijdig schoolverlaten een plan opgesteld om de registratie van voortijdig schoolverlaters binnen het RBL te verbeteren. Onderdeel hiervan was de overheveling van de gemeentelijke leerlingenadministraties naar het RBL Holland Rijnland om op die manier voor alle gemeenten volgens één kwaliteitsstandaard te registreren en voor de scholen (m.n. VO-scholen en MBO-instellingen die een bovenlokale functie hebben) één loket te bieden waar zij de in- en uitschrijvingen kunnen melden. In 2007 zijn de leerlingenadministraties van Zoeterwoude, Leiderdorp, Noordwijk en Teylingen door het RBL overgenomen. Voor 2008 staan de overige gemeenten in Holland Rijnland op de rol.

Om de kwaliteit van het gegevensbestand te verbeteren zijn bovendien acties ondernomen zoals het periodiek verwerken van de inschrijvingsgegevens die bij de landelijke Informatie-BeheerGroep bekend zijn.

Binnen de administratieve eenheid van het RBL worden voorts de voortijdig schoolverlaters en de verzuimmeldingen geregistreerd. Het RBL heeft in 2007 geparticipeerd in de voorbereiding van een landelijke pilot die tot doel had een werkwijze te ontwikkelen waarbij scholen digitaal verzuim kunnen melden bij de IBGroep, waarna de IBGroep deze meldingen doorgeleidt naar de betreffende leerplichthandhavende instantie. In het najaar van 2007 is deze pilot in de uitvoeringsfase gekomen. In onze regio nemen het ROC Leiden en het ID College deel aan de pilot. De eerste ervaringen zijn positief. Het melden van verzuimmeldingen bij één landelijk punt is met name voor grote ROC's die leerlingen uit vele tientallen gemeenten hebben een groot voordeel.

Leerplichthandhaving

De leerplichttaak heeft zich met ingang van het schooljaar 2007/2008 uitgebreid met de invoering van de Kwalificatieplicht. Deze houdt in dat jongeren tot hun 18^e jaar leerplichtig zijn als zij nog geen startkwalificatie hebben. Dit betekent dat met name meer leerlingen van MBO-instellingen onder de leerplicht komen te vallen. MBO-instellingen waren zich tot voor kort nog minder bewust van hun taak in het voorkomen van schooluitval, reden om deze nieuwe wet aan te grijpen om de MBO-instellingen te adviseren over de verbetering van de verzuimregistratie en het opzetten van een zorgstructuur. Het ROC Leiden kende in 2007 1 ZAT-team; inmiddels wordt met ondersteuning vanuit PJ Partners (waarvoor provinciale finan-

ciering is verkregen) gewerkt aan het opzetten van meerdere ZAT-teams voor het ROC Leiden, het ID College en andere MBO-instellingen.

Voor de uitbreiding van de leerplichttaak met invoering van de kwalificatieplicht heeft het RBL per oktober 2007 de formatie leerplichtambtenaren uitgebreid met 3 fte.

Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten

De RMC-functie houdt in:

- het registreren van voortijdig schoolverlaters
- het begeleiden van voortijdig schoolverlaters terug naar school
- het vervullen van een beleidsmatige en coördinerende functie waar het gaat om de aanpak van voortijdig schoolverlaten.

De RMC-taak wordt uitgevoerd in opdracht van de gemeente Leiden, die hiervoor de middelen van het Rijk krijgt. De laatstgenoemde, beleidsmatige en coördinerende taak is in 2007 steeds meer overgenomen door het beleidsonderdeel van de Sociale agenda van Holland Rijnland.

Het registreren van voortijdig schoolverlaters maakt integraal onderdeel uit van de gehele administratieve taakuitoefening van het RBL Holland Rijnland. Van voortijdig schoolverlate wordt gesproken indien een jongere (tussen 16-23 jaar) de school heeft verlaten zonder een startkwalificatie te hebben behaald. Een startkwalificatie is een diploma op mbo-2, havo- of vwo-niveau.

Het RBL had in 2007 2 fte trajectbegeleiders die voortijdig schoolverlaters konden begeleiden. In de Leidse regio werd deze taak uitgeoefend binnen het Jongerenloket Leidse regio. Het portefeuillehouderoverleg Sociale agenda heeft in september besloten het jongerenloket regionaal werkend te maken. Bij de invulling van ontstane vacatures heeft het RBL in het najaar in het licht hiervan, maar ook in het licht van de kwalificatieplicht, de formatie uitgebreid met ca. 0,5 fte.

Enige kengetallen

Per januari 2007 waren er 56.868 kinderen in Holland Rijnland in de leerplichtige leeftijd van 5 t/m 17 jaar.

Er zijn in 2007 762 meldingen van verzuim gedaan. In 51 gevallen ging het om absoluut verzuim, dat wil zeggen dat een leerplichtige helemaal niet ingeschreven staat op een school. In 54 gevallen ging het om luxe verzuim, meestal vakantie buiten de schoolvakantie om. In 657 gevallen ging het om ander verzuim. Er zijn in 2007 113 processen-verbaal voor verzuim opgesteld.

Eind 2007 stonden er ca 3.000 voortijdig schoolverlaters bij het RBL geregistreerd.

Personeel en organisatie

Het RBL Holland Rijnland heeft eind 2007 de beschikking over 11 leerplichtambtenaren, 3 trajectbegeleiders en 6 administratieve/secretariële krachten, 1 stafmedewerker en 1 gegevens-/applicatiebeheerder.

Per 1 oktober 2007 heeft de directeur van het RBL ontslag genomen in verband met de aanvaarding van een andere baan. Sindsdien is zijn functie waargenomen door de programmamanager Sociale agenda. December is besloten om een van de 2 oorspronkelijke stafmedewerkers aan te stellen als waarnemend teamleider Leerplicht en Administratie. In het najaar is een reorganisatievoorstel voorbereid om de nieuw ontstane structuur, waarbij het RBL integraal onderdeel uitmaakt van de Sociale agenda, te formaliseren. Door deze veranderingen worden zowel de aansturing van de uitvoerende taken van het RBL als de aansturing van de beleidsmatige taken inzake Voortijdig schoolverlaten, versterkt.

Financiën

Deelprogramma RBL	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
indirecte kosten			64.098		
materiële kosten			1.270.655		1.261.200
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten			1.334.754		1.261.200
directe baten			600.388		576.200
bijdragen gemeenten			734.366		685.000

Betreft het project Regionaal Bureau Leerplicht.

Totalen van het programma Sociale Agenda

Programma Sociale Agenda	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
totaal	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	432.097	372.378	417.693	463.500	459.990
materiële kosten	5.775.028	6.110.949	7.468.199	5.956.810	7.109.066
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	6.207.125	6.483.327	7.885.892	6.420.310	7.569.056
directe baten	5.809.239	6.108.735	6.702.082	5.860.330	6.263.426
bijdragen gemeenten	397.886	374.592	1.183.810	559.980	1.305.630

Toelichting

De lagere indirecte kosten is onder andere een gevolg van het vertrek van een beleidsmedewerker. De invulling van de vacature is per 1 januari 2008 geregeld.

Daarnaast is de directeur van het Regionaal Bureau Leerplicht uit dienst getreden. Zijn vacature is gedeeltelijk opgevuld door de programmamanager Sociale Agenda.

Deze twee vacatures hebben geleid tot verschuivingen van de personele inzet binnen dit programma.

Binnen het deelprogramma Sociale Agenda is de lagere toerekening van indirecte kosten een gevolg van het verantwoord van uren platformfuncties op de desbetreffende platforms (Zorg, Cultuur, Jeugdbeleid). Ook zijn er op het onderdeel Platformfunctie Sociale Agenda minder projectkosten geweest.

De werkelijke kosten en subsidie in het kader van de Regionale Agenda Samenleving zijn verantwoord op de deelprogramma's Sociale Agenda (€ 279.604) en Jeugd (€ 210.650).

Binnen het deelprogramma Jeugd zijn de subsidie en uitgaven (€ 120.000) verantwoord in het kader van de vermindering instroom Jeugd. Dit project wordt uitgevoerd door Cardea Jeugdzorg te Leiden. Voor deze organisatie was het niet mogelijk zelf een subsidieaanvraag bij de provincie Zuid-Holland in te dienen.

Ook zijn op dit deelprogramma de subsidie en uitgaven in het kader van de Ketenaanpak Jeugd (€ 80.000) verantwoord. Voor deze twee subsidiestromen was het door het late tijdstip van toekenning niet mogelijk om de begroting via een besluit van het Algemeen Bestuur aan te passen.

Vanaf de vorming van Holland Rijnland was in de begroting budget opgenomen voor de uitvoering van 2 plustaken voor de Leidse regio-gemeenten inzake jeugdbeleid. Het betrof de instandhouding van een jongerenwebsite voor de Leidse regio en het project De uitdaging voor jongeren uit de Leidse regio. De jongerenwebsite is per medio 2006 omgevormd tot een Holland Rijnland-brede jongerenwebsite en wordt de komende jaren bekostigd uit middelen die door de provincie beschikbaar worden gesteld in het kader van de Regionale Agenda Samenleving 2006-2008. Het project De Uitdaging heeft vanaf 2005 niet meer plaatsgevonden. In de begroting 2007 was hiervoor in totaal € 41.210 opgenomen.

De lagere indirecte kosten binnen het deelprogramma Participatie is voornamelijk een gevolg van het niet meer leveren van personele ondersteuning aan het pho Werk & Inkomen van de

gemeente Leiden. Wel brengt de gemeente Leiden de door haar in 2007 gemaakte kosten bij Holland Rijnland in rekening.

De rijksbijdrage Wet Volwasseneneducatie is door een bijstelling in het najaar hoger uitgevalen dan was geraamd.

Het project museum en school (€ 70.800) is binnen het deelprogramma Cultuur verantwoord. Hoewel bij de Marap per 1 april 2007 gemeld is de begroting abusievelijk niet aangepast. Met ingang van 1 januari 2007 is de ondersteuning voor het portefeuillehoudersoverleg Sport, Cultuur en Recreatie voor de gemeente Leiden komen te vervallen in verband met de opheffing van dit overleg medio 2006.

Binnen het deelprogramma Regionaal Bureau Leerplicht was er geen raming opgenomen voor de indirecte kosten (uren programmamanager, kosten P&O en financiën). Ook de kosten en opbrengst voor het verzorgen van de leerlingenadministraties zijn niet begroot.

PROGRAMMA BESTUUR EN MIDDELEN

Doelstelling van het programma

Maatschappelijke doelstelling

Het samenwerkingsorgaan heeft tot taak, vanuit de gedachte van verlengd lokaal bestuur en met inachtneming van wat de gemeenschappelijke regeling is bepaald, het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op de in de gemeenschappelijke regeling genoemde beleidsterreinen die bepalend zijn voor een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling van het gebied.

Doelstelling Holland Rijnland

Het bevorderen van een behartiging van de gezamenlijke belangen;
het verlenen van een platform voor de deelnemende gemeenten;
het vaststellen van gemeenschappelijke beleid over zaken waarvan het belang niet beperkt blijft tot de afzonderlijke gemeenten;
het bevorderen van de coördinatie en afstemming tussen gemeenten door het voeren van overleg en het gezamenlijk uitvoeren van onderzoek;
het behartigen van de belangen van de regio richting het rijk en de provincie en in overlegstructuren;
het uitvoeren van gemeentelijke taken die aan het samenwerkingsorgaan zijn overgedragen en het verlenen van diensten.

Binnen het vastgestelde ambitieniveau wordt gestreefd naar een grote mate van efficiency en effectiviteit, waardoor de lastendruk voor de gemeenten wordt beperkt.

Context

Maatschappelijke relevantie

Holland Rijnland is een samenwerkingsverband van 12 gemeenten. Het ligt midden in de Randstad en telt bijna 400.000 inwoners. De regio werkt gezamenlijk aan ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, natuur & landschap, verkeer & vervoer, samenleving en welzijn. Daarbij moet een goede balans gevonden worden tussen ontwikkeling van de regio en het behoud van het oorspronkelijke karakter, zodat de streek aantrekkelijk blijft voor bewoners, toeristen en bedrijven.

Toegevoegde waarde Holland Rijnland

De regio ligt tussen de grootstedelijke gebieden Rotterdam, den Haag en Amsterdam. Dit biedt kansen, ondermeer door de centrale ligging maar maakt het gebied ook kwetsbaar. Door een goede samenwerking op een aantal terreinen kan Holland Rijnland een goede speler zijn in dit krachtenveld.

Resultaten

Bestuur

In 2007 heeft het Algemeen bestuur vier keer vergaderd. Ook de op programma's gerichte portefeuillehoudersoverleggen zijn diverse keren bij elkaar gekomen. Het Dagelijks Bestuur komt om de veertien dagen bijeen.

Een zeer belangrijk resultaat van het afgelopen jaar was toch wel dat het Regionale Investeringsfonds kon worden opgericht door middel van ondertekening door alle gemeenten.

Verder is de vraag in de regio uitgezet over een mogelijke aansluiting van de Rijnstreekgemeenten bij Holland Rijnland.

In 2007 zijn de voorbereiding gestart voor de evaluatie van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.

Ook is per 1 januari 2007 het Regionaal Bureau Leerplicht bestuurlijk en ambtelijk ingebed in Holland Rijnland.

Middelen

De ambtelijke organisatie is sinds 1 januari 2007 uitgebreid met het Regionaal Bureau leerplicht. Dit vraagt aanpassingen op diverse onderdelen, zoals automatisering, ondersteunende taken e.d.

Voorts zijn er stappen gezet om te komen tot een verdergaande professionalisering van de organisatie. Dit heeft onder meer geleid tot het opstellen van een projectenboek, waarin apher project is beschreven wat er nodig is en wat de doorlooptijd en de fasering is van de verschillende projecten. Dit moet het inzicht en de beheersbaarheid vergroten.

Deel programma's

De volgende programma's kunnen worden onderscheiden:

- Bestuur
- Middelen

5.1 Deelprogramma Bestuur

Doelstelling

Het Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland staat voor een daadkrachtig bestuur voor de regio, een goed contact tussen de deelnemende gemeenten en een goede belangenbehartiger voor de deelnemende gemeenten.

Het regionaal bestuur is herkenbaar, effectief, efficiënt, transparant en daadkrachtig en staat voor de aan het samenwerkingsorgaan toegekende taken en bevoegdheden.

Context

Dit deelprogramma is een voortzetting van de bestaande bestuurlijke activiteiten

Maatregelen

Een continue monitoring op het eigen functioneren.

Een evaluatie van de gemeenschappelijke regeling wordt in 2006 afgerond.

Het verder optimaliseren van de communicatie.

Het verder stroomlijnen van de besluitvormingsprocessen en deze zo transparant mogelijk laten zijn.

Resultaten

Bestuur

Het bestuur van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland werd gevormd door een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur, bestuurscommissies en portefeuillehoudersoverleggen.

Per 1 januari 2006 nemen 12 gemeenten deel aan de regionale samenwerking.

Het **Algemeen Bestuur** heeft vergaderd op 28 maart, 27 juni, 31 oktober en 19 december 2007

Voorafgaande aan de AB-vergaderingen vond in één week een vijftal portefeuillehoudersoverleggen (Bestuur & Middelen, Economische Zaken, Ruimte, Sociale Agenda en Verkeer & Vervoer) plaats. In deze vergaderingen adviseerden de colleges het Dagelijks Bestuur onder meer over de onderwerpen op de komende AB-agenda. De agendastukken zijn steeds ruim verspreid, gelijktijdig op de website geplaatst. Ook de leden van de ambtelijke adviesgroepen van de des betreffende portefeuillehoudersoverleggen ontvangen deze stukken. Dit meldt de regio per e-mail aan de regiocontactambtenaar van de deelnemende gemeenten.

De reguliere vergadering van het **Dagelijks Bestuur** is een keer in de twee weken donderdagochtend op het regiokantoor.

Communicatie en informatie

SamenGevat, het periodiek regiomagazine van het Holland Rijnland, is in 2007 vier keer verschenen. In de eerste uitgave was een special over Recreatie en Toerisme. De volgende uitgave was een themanummer over de Ruimtelijke Structuurvisie van de Regio Holland Rijnland. Het derde nummer had als thema Arbeidsmarktbeleid. En het laatste nummer gaf een beeld van de grote infrastructurele projecten waar de regio voor staat. En daarnaast een artikelen over de regionale woonruimteverdeling, de VSO/ZMOK en het Arbeidsmarktbeleid.

Holland Rijnland SamenGevat wordt in de eerste plaats gemaakt voor de raads- en collegeleden van de gemeenten in deze regio en voor gemeentelijke ambtenaren die op regionale beleidsterreinen werken. Het regiomagazine wordt ook gestuurd naar de buurgemeenten, samenwerkingsorganen, maatschappelijke organisaties in de regio en contactpersonen bij provincie, Rijk en Tweede Kamer. SamenGevat wordt aan ruim 1700 lezers verstuurd.

Iedere twee weken verschijnt de digitale nieuwsbrief **Holland Rijnland Berichten**. Er zijn ruim 600 abonnees. In de digitale nieuwsbrief wordt twee weken terug en twee weken vooruit geblikt op de belangrijkste nieuwsitems die de bestuurlijke vergadertafels passeren en de bestuurlijke regionale bijeenkomsten die plaatsvinden. In het verslagjaar zijn de berichten 26 keer verschenen. Onder andere via de website kan iedereen zich voor een gratis abonnement op de tweewekelijkse digitale Holland Rijnland Berichten opgeven.

Op de Holland Rijnland-website www.hollandrijnland.net zijn alle openbare vergaderstukken en publicaties die in het verslagjaar zijn verspreid opgenomen. Daarnaast bevat de website basisinformatie over alle beleidsterreinen van Holland Rijnland en algemene informatie over de historie en de organisatie. Naast de informatie en vergaderstukken bevat de site links naar de belangrijkste partners of externe projecten waarin Holland Rijnland participeert. Het gebruik van de e-mail en website bij de verspreiding van informatie waar regionale besluitvorming over plaatsvindt, is een belofte aan de gemeenten die de regio verder invulling heeft gegeven.

Financiën

Deelprogramma Bestuur	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007
indirecte kosten	289.193	356.659	402.512	393.030	393.030
materiële kosten	670.797	815.182	667.579	539.450	539.450
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	959.990	1.171.841	1.070.091	932.480	932.480
directe baten		180.351	143.708		
bijdragen gemeenten	959.990	991.490	926.383	932.480	932.480

Betreft de volgende projecten:

- bestuur
- bestuursondersteuning
- communicatie
- budgetcyclus
- ambtenaar in algemene dienst

5.2 Deelprogramma Middelen

Doelstelling

Voor de uitvoering van de taken zijn een organisatie, menskracht, fysieke en financiële middelen nodig. Het grootste deel van de financiële middelen is afkomstig van de deelnemende gemeenten. Er wordt gestreefd naar een grote mate van efficiency en effectiviteit, waardoor de lastendruk op de gemeenten wordt beperkt.

Context

Het deelprogramma middelen is een voortzetting van de bestaande activiteiten.

Hieronder vallen:

Het gebouw met inrichting

De ondersteuning van de uitvoerende organisatieonderdelen

Het uitvoeren van de planning en controlcyclus

Het instandhouden en waar mogelijk optimaliseren van de ICT

Het voeren van het secretariaat

Het bijhouden van de post en het archief

Het uitvoeren van de financiële administratie

Het uitvoeren van de beheerstaken

Het managen van de projectleiders

Het treasurymanagement

De controlling.

Maatregelen

Waar nodig vindt een versterking en verdergaande professionalisering plaats van de diverse onderdelen. Aandacht is gericht op de kwaliteit en de efficiency van de organisatie.

Resultaten

Als gevolg van de aansluiting van het Regionaal Bureau Leerplicht is er een aantal organisatorische aanpassingen gepleegd. Dit heeft voornamelijk te maken met de ondersteunende afdelingen en de automatisering.

Financiën

Deelprogramma Middelen	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	74.287	35.073	59.505	43.210	74.780
materiële kosten	404.340	264.143	693.390	224.620	474.620
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	478.627	299.216	752.895	267.830	549.400
directe baten	338.800	434.263	739.053	253.370	534.940
bijdragen gemeenten	139.827	-135.047	13.842	14.460	14.460

Betft de volgende producten:

- liquiditeit
- overige middelen

Totalen van het programma Bestuur en Middelen

Programma Bestuur en Middelen	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
totaal	2005	2006	2007	2007	2007
indirecte kosten	363.480	391.732	462.017	436.240	467.810
materiële kosten	1.075.137	1.079.325	1.360.969	764.070	1.014.070
uitvoeringsprogramma					
totaal lasten	1.438.617	1.471.057	1.822.985	1.200.310	1.481.880
directe baten	338.800	614.614	882.761	253.370	534.940
bijdragen gemeenten	1.099.817	856.443	940.224	946.940	946.940

Toelichting

Op het onderdeel liquiditeit valt met name de hoge renteopbrengst op. In 2005 bedroeg de opbrengst van de uitgezette gelden € 255.000, in 2006 € 427.000 en € 632.500 in 2007. Deze stijging heeft als oorzaak enerzijds het hogere bedrag, dat het hele jaar kon worden uitgezet en anderzijds met name de stijging van de depositorente:

2005: 1,99% – 2,32%, gemiddeld 2,04%

2006: 2,25% - 3,58%, gemiddeld 2,84%

2007: 3,36% - 4,36%, gemiddeld 3,95%

Door snelle invordering van de gemeentelijke bijdragen en de subsidies van de provincie Zuid-Holland (luchtkwaliteit, RAS-gelden) naast de beschikbare gelden voor de BWS (zowel Leidse regio vanaf april 2005 als Duin- en Bollenstreek) hebben ertoe geleid dat er gemiddeld een hoger bedrag uitgezet kon worden (2005: 13,2 miljoen / 2006: 15,0 miljoen / 2007 15,4 miljoen). In 2007 zijn in het kader van de BWS Leidse Regio (€ 5.400.000) en voorfinanciering CVV (€ 3.300.000) grote bedragen terugbetaald aan de gemeenten. Tegenover deze betalingen staat de ontvangst van de subsidie 2005 en 2006 in het kader van het Besluit Locatiegebonden Subsidies van in totaal € 5.000.000. De rente over deze laatste subsidie ad € 88.750 is conform het daartoe opgestelde beheersprotocol BLS aan dit subsidiebedrag toegevoegd.

Op het onderdeel overige middelen zijn de kosten van inhuurkrachten verantwoord. Inhuurkrachten, die voor specifieke projecten zijn ingehuurd, zijn direct op deze projecten verantwoord. De overige inhuurkrachten, met name de secretaresses, zijn op deze post verantwoord. Omdat de kosten van inhuur hoger zijn dan de salariskosten van personeel in dienst van het samenwerkingsorgaan, zou het verantwoord hiervan op de kostenplaats Middelen een grote druk op de overheadkosten opleveren. Deze extra kosten zouden vervolgens doorberekend worden naar alle producten. Per product zou dan telkenmale dezelfde toelichting moeten worden gegeven.

PARAGRAAF 1 WEERSTANDSVERMOGEN

Door de provincie Zuid-Holland is in het kader van het financiële toezicht voorgeschreven om een paragraaf over het weerstandsvermogen bij de begroting en rekeningstukken toe te voegen.

Het is van belang dat gemeenten in staat zijn onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te kunnen bieden (dit wordt het weerstandsvermogen genoemd). Daarvoor is het nodig te beschikken over een zekere mate van vrije ruimte, een buffer, binnen de begroting en/of vermogenspositie. Deze vrije ruimte wordt aangeduid als weerstandscapaciteit.

Deze weerstandscapaciteit bestaat volgens de brief van de provincie uit een drietal componenten:

1. de omvang van de vrij aanwendbare reserves;
2. de onbenutte belastingcapaciteit;
3. de "lucht" in de begroting.

Hierbij merkt de provincie zelf op dat de algemene reserve, die vrij besteedbaar is, bepalend is voor de vraag of men over voldoende vrije buffer beschikt.

Het samenwerkingsorgaan beschikt niet over vrije reserves.

De deelnemende gemeenten zijn op grond van de regeling geheel gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en mogelijke tekorten of financiële tegenvallers.

De buffer voor Holland Rijnland zit dan ook bij de deelnemende gemeenten. Er hoeft dan ook binnen Holland Rijnland geen weerstandscapaciteit aanwezig te zijn.

De gemeenten worden tweemaal per jaar geïnformeerd over het verloop van de begroting, namelijk bij de MARAP en bij de jaarrekening. Eventuele risico's worden daarbij aangegeven. De gemeenten moeten dan in staat worden geacht op basis van deze informatie voldoende voorzieningen in de eigen begroting te treffen. Dat risico kan betrokken worden bij het geheel van de door de gemeente gelopen risico's. Uit dat oogpunt is geen afzonderlijke risicoreserve bij de gemeenschappelijke regeling aangehouden.

Risico's

Onder risico's worden verstaan alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Debiteurenbeheer

De afhandeling van (oude) openstaande posten heeft doorlopend aandacht. Indien onverhoopt mocht blijken dat sommige debiteuren dubieus van aard zijn, dan zal door een apart voorstel besluitvorming plaatsvinden omtrent de verdere administratieve afhandeling.

Subsidiestromen derden

Bij toezeggingen van derden zal er altijd zoveel mogelijk de zekerheid moeten zijn dat de bedragen ook daadwerkelijk worden ontvangen alvorens tot verplichtingen wordt overgegaan.

Ziekteverzuim

Holland Rijnland is evenals andere overheidslichamen eigen risicodragers bij ziekte. Dit betekent dat bij ziekte het salaris voor rekening van de werkgever wordt doorbetaald. In de begroting zijn beperkte bedragen opgenomen voor vervanging. Bij veelvuldig en/of langdurig

ziekteverzuim wordt er niet aan ontkomen om personeel bij derden in te huren. De kosten hiervan zijn vaak aanzienlijk. Dit betekent dat, bij gebrek aan een eigen voorziening, een beroep moet worden gedaan op de deelnemende gemeenten door middel van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

PARAGRAAF 2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De enige kapitaalgoederen die het samenwerkingsorgaan in zijn bezit heeft is de inventaris, bestaande uit meubilair en automatiseringstoepassingen.

Op deze zaken wordt afgeschreven.

Het orgaan beschikt niet over (egalisatie-)reserves voor vervangingen. Kleine aanschaffingen vinden binnen de begroting plaats. Grote vervangingen vergen een extra krediet waarvoor dan een voorstel wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

PARAGRAAF 3 FINANCIERING

Algemeen

De exploitatietekorten van het samenwerkingsorgaan worden gefinancierd door de twaalf deelnemende gemeenten. Op basis van de vastgestelde begroting wordt de geraamde gemeentelijke bijdrage als voorschot in rekening gebracht en wel de eerste termijn ad 50% aan het begin van het begrotingsjaar en de tweede termijn ad 50% op 1 juli van het lopende begrotingsjaar.

Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt tevens de definitieve bijdrage over het betreffende jaar vastgesteld. Zo spoedig mogelijk daarna vindt er een afrekening plaats met de gemeenten.

Daarnaast zijn er geldstromen van ministeries en provincie waarvan de bedragen worden doorgesluisd naar de betreffende instanties.

Kasgeld

Tijdelijke overschotten worden uitgezet bij de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten of bij publiekrechtelijke lichamen tegen een zo gunstig mogelijke rente. Dit gebeurt in daggeld of in deposito's.

Tijdelijke tekorten komen sporadisch voor en zijn slechts van korte duur. Hiervoor wordt dan gebruik gemaakt van de kredietlimiet (rood staan) van de bankinstelling (BNG)

Leningenportefeuille

Het samenwerkingsverband beschikt niet over een leningenportefeuille.

Liquiditeitenplanning

Gelet op de bevoorschottingsregeling met de deelnemende gemeenten en het regelmatige uitgavenpatroon is er geen liquiditeitenplanning opgesteld.

In- en externe ontwikkelingen

Er zijn geen interne of externe ontwikkelingen en deze worden ook niet verwacht, die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, de treasuryorganisatie, het risicoprofiel, de financiële posities, de vermogenswaarden en/of de geldstromen.

Risicobeheer

De treasuryfunctie dient uitsluitend de publieke taak en het beheer van de uitzettingen is prudent. Er wordt ruim voldaan aan de kasgeldlimiet, er zijn geen geldleningen en de kasgeldoverschotten worden tijdelijk uitgezet bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Renterisico's

Vanwege de zeer beperkte financieringsbehoeften en het prudent wegzetten van overtollige kasgeldmiddelen is het renterisico gering. Holland Rijnland is geen vaste geldleningen aangegaan.

Het samenwerkingsorgaan voldoet dan ook aan de renterisiconorm.

Financieringsrisico's

Omdat de gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van het samenwerkingsorgaan en zich verplicht hebben de tekorten in z'n geheel gezamenlijk te dragen, zijn er geen financieringsrisico's.

Kasgeldlimiet

Het samenwerkingsorgaan is steeds gedurende vele jaren binnen de kasgeldlimiet gebleven. De verwachting is ook dat dit ook voor de komende jaren zal blijven gelden.

Kasgeldlimiet 2007				
	Bedragen in euro's per kwartaal x 1000			
	Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
Omvang begroting per 1 januari 2007 = € 11,1 miljoen				
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
- in bedrag	910	910	910	910
(2) Omvang vlottende schuld				
- Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
- Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
- Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
- Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
(3) Vlottende kasgeldmiddelen				
- Contante gelden in kas	1	0	0	1
- Tegoeden in rekening-courant	471	860	340	774
- Overige uitstaande gelden < 1 jaar	19.500	13.000	15.000	14.500
Toets kasgeldlimiet				
(4) Totaal netto vlottende schuld (2)-(3)	- 19.972	- 13.860	- 15.340	- 15.275
- Toegestane Kasgeldlimiet (1)	910	910	910	910
- Ruimte(+)/Overschrijding (-); (1) – (4)	+20.882	+14.770	+16.250	+16.185

Meerjarenprognose

Op basis van de meerjarenverwachtingen is de inschatting dat Holland Rijnland ook de komende jaren geen geldleningen behoeft aan te gaan. Een renterisico vaste schuld is dan ook niet aanwezig.

PARAGRAAF 4 **BEDRIJFSVOERING**

De rollen en taken van Holland Rijnland zijn als volgt te onderscheiden.

1. Regionaal richtinggevend.

Uitvoering Programma van Afspraken november 2002

Dit zijn taken als regionale woonruimteverdeling, bouwscenario en voortijdig schoolverlaten, infrastructuur, enz.

2. Platformfunctie. Twee soorten worden onderscheiden.

1. *uitgeklede secretariatsfunctie*: een gemeente wil een onderwerp (over een niet-overgedragen taak) op de regionale agenda plaatsen. De rol van de regio is beperkt tot het agenderen voor het betreffende (portefeuillehouders)overleg. De regio heeft geen taak in de voorbereiding. De aanlevering van de stukken, de vraagstelling en de afhechting komt voor rekening van de initiatiefnemende gemeente(n)
2. *inhoudelijke inbreng van de regio voor een niet overgedragen taak alsnog gewenst.* Hiervoor dient de initiatief nemende gemeente(n) een gemotiveerd verzoek in.

3. Efficiency

Indien aantoonbaar is dat door gezamenlijke uitvoering een goedkoper en/of beter product wordt geleverd .

4. Externe partijen vragen de regio een rol/taak op zich te nemen.

Voor de punten 2.2, 3 en 4 geldt. dat de taak alleen wordt opgepakt als de meerwaarde is aangetoond, de inzet van regio en gemeenten goed is gedefinieerd en nadat het algemeen bestuur hiertoe heeft besloten.

Het bieden van en platform voor onderlinge afstemming tussen de deelnemende gemeenten is en blijft de primaire functie van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.

Beleid

In 2007 zijn de taken van Holland Rijnland vertaald in projectbeschrijvingen. In deze projectbeschrijvingen is het opdrachtgevers- en opdrachtnemerschap geregeld. Het geeft de projectafbakening weer, de projectaanpak, de planning en de fasering alsmede de personele inzet binnen Holland Rijnland en de externe inzet, de financiële middelen en de verantwoording. Met dit instrument moet een betere beheersbaarheid ontstaan van de verschillende projecten en taken.

Voor de begroting 2009 is een werkgroep aan de slag gegaan, bestaande uit deskundigen van een aantal deelnemend gemeenten en Holland Rijnland met als opdracht de begroting van Holland Rijnland transparanter te maken. Dit heeft vorm gekregen door de drie "wat" vragen op te nemen: Wat willen we bereiken? Wat gaan we er voor doen? En Wat gaat het kosten? Met daarbij ook aangegeven hoe dit door middel van SMART gegevens kan worden gemeten. In de begroting 2009 zullen de eerste resultaten zichtbaar zijn.

Uitvoeringsprogramma

Het jaar 2007 is het laatste jaar van de bijdrage voor het Uitvoeringsprogramma. Op basis van het Programma van Afspraken "Toekomst Leidse regio en Duin- en Bollenstreek" zijn voor de uitvoering van het dit Programma van Afspraken en het Regionaal Verkeers- en Vervoers-

plan gelden beschikbaar gesteld. De geraamde kosten bedragen € 350.550 op jaar basis en zijn jaarlijks afgebouwd met 25%. Voor 2007 is deze laatste 25% beschikbaar gesteld ten behoeve van de projecten.

Ambtelijke Organisatie en organisatie ontwikkeling.

Aan het hoofd van de ambtelijke organisatie van Holland Rijnland staat de secretaris, die de verbindende schakel is tussen het bestuur en de medewerkers. Naast de eindverantwoording voor de advisering van het bestuur, vormt hij samen met het hoofd Middelen en Projecten het management van Holland Rijnland. De secretaris stuurt het Stafbureau en de eenheid Regie en Beleid aan en de afdelingen Middelen en Projecten inclusief het secretariaat, vallen onder het hoofd Middelen en Projecten.

In de loop van 2007 is een onderzoek gestart naar de indeling van de organisatie. Bezien wordt of de structuur van de organisatie aanpassing behoeft. Ook de span of control van de twee leidinggevenden speelt hierin een rol.

Personeel en Organisatie

Personeel & Organisatie ondersteunt het management in de vorming en onderhoud van het personeelsbeleid en de organisatieontwikkeling.

De doelstelling van het P&O beleid is het versterken van de organisatie via personeelsbegeleiding en stimulering.

Het verslagjaar 2007 heeft zich gekenmerkt door een stevige verandering in de organisatie. Met ingang van 1 januari 2007 is het Regionaal Bureau Leerplicht onderdeel geworden van Holland Rijnland. Deze wijziging is vooral voor de nieuwe medewerkers, afkomstig van regionaal Bureau Leerplicht, erg spannend geweest. Naast alle personele verschuivingen, vertrok ook het hoofd van deze afdeling. Vanaf dit vertrek wordt de functie van hoofd Regionaal Bureau Leerplicht (RBL), waargenomen door de programmamanager Sociale Agenda. Holland Rijnland is door de toevoeging met het Regionaal Bureau Leerplicht, met een derde in omvang toegenomen.

Ook dit jaar gaan wijzigingen in het sociale stelsel onverminderd door, als van overheidswege de uitvoering van de bovenwettelijke regelingen (WW en suppletierregelingen), niet meer tot de wettelijke taken van het uitvoeringsorgaan UWV worden gerekend, maar aan private partijen wordt overgelaten. Intern wordt nog besloten aan welke particuliere aanbieder de uitvoering van deze bovenwettelijke taken wordt uitbesteed.

In het vorige verslag is in het kort aandacht besteed aan het wijzigen van de huidige arbeidsvoorwaardenregeling, CAR Katwijk- Holland Rijnland 1995. In het verslagjaar 2007 zijn alle wijzigingen in de arbeidsvoorwaarden in kaart gebracht. Na een grondige analyse en het opstellen van een was-woordtabel, zal de nieuwe arbeidsvoorwaardenregeling Holland Rijnland, naar verwachting in 2008 worden vastgesteld. Het uitgangspunt van Holland Rijnland is aansluiting vinden bij de CAR-UWO en het vasthouden aan de reeds aanwezige lokale bepalingen.

Opleiding

In het eerste kwartaal van 2007 is er voortgeborduurd op de organisatiebrede opleiding volgens het Ciep principe. Die is gericht op het ontwikkelen van persoonlijke effectiviteit. Deze training wordt noodzakelijk geacht om medewerkers, in deze dynamische doch hectische omgeving, regie op de eigen werkzaamheden te laten houden. Alle medewerkers hebben deze module doorlopen. Dit jaar is in navolging van de startmodule Ciep, de training Ciep continue ingezet. De training wordt jaarlijks geëvalueerd.

* **Personeelsbestand**

Op 1 januari 2007 waren er, inclusief RBL, 55 werknemers met in totaal 45,39 fte in dienst bij Holland Rijnland. Op 31 december 2007 waren 54 werknemers met een totaal van 45,86 (fte) in dienst.

* **Kerngegevens personeel**

Het personeelsbestand van 54 medewerkers bestaat uit 35 vrouwen en 19 mannen.

* **Uitstroom**

Het personeelsverloop in 2007 is ten opzichte van het vorige verslagjaar enorm toegenomen. 11 medewerkers hebben de organisatie verlaten. Het exitinterview kan een goed instrument zijn om meer inzicht in de reden van vertrek te verkrijgen. Het gebruik van exitinterviews zal in 2008 gestimuleerd worden.

* **Instroom**

De organisatie is per 1 januari 2007 versterkt met 17 medewerkers van het Regionaal Bureau Leerplicht. Bij Regionaal Bureau leerplicht (RBL) zijn drie leerplichtambtenaren en drie administratief medewerkers aangetrokken.

Ook de volgende functionarissen zijn in 2007 bij Holland Rijnland in dienst getreden: een programmamanager Economische Zaken, een projectleider/beleidsmedewerker, een directiesecretaresse, een nieuwe medewerker ten behoeve van de Regionale Urgentiecommissie en twee programmasecretaressen.

* **Externe en interne ondersteuning**

Ook in 2007 is externe ondersteuning van het ambtelijke apparaat noodzakelijk geweest. Als gevolg van ziekte, vervanging en andere omstandigheden, is er op diverse afdelingen ondersteuning geboden door externe partijen.

* **Integriteitbeleid**

Met ingang van 1 maart 2006 is elke overheidsorganisatie verplicht een integriteitbeleid te voeren en een gedragscode als onderdeel daarvan te hebben.

Voor Holland Rijnland is integer handelen evenzeer van belang. Integriteit gaat verder dan het naleven van vastgestelde regels en doet een beroep op de morele oordeelsvorming en handelingen van een ambtenaar.

Integriteit gaat over: vertrouwen, verantwoordelijkheid, onpartijdigheid, respectvolle bejegening, veiligheid en transparantie.

In 2008 zal het integriteitbeleid van Holland Rijnland verder worden ontwikkeld.

* **Klachtafhandeling**

Vooralsnog zijn geen klachten gemeld over het verslagjaar 2007. Deze gegevens worden aan het begin van het tweede kwartaal van het lopende jaar bekend gemaakt. Dit geldt ook voor meldingen uit vertrouwelijk oogpunt.

* **Vertrouwenswerk**

Respectvol met elkaar omgaan is een van de waarden die Holland Rijnland nastreeft en waardeert. Het is de organisatie veel aan gelegen om ongewenst gedrag te voorkomen en daar waar nodig te bestrijden.

Hierin kan de vertrouwenspersoon een belangrijke rol spelen. Zij handelt autonoom en onafhankelijk en heeft geen hiërarchische binding met de organisatie. Dit werkt laagdrempelig. Medewerkers kunnen anoniem en in alle veiligheid de vertrouwenspersoon benaderen.

De vertrouwenscommissie heeft in april 2007 vergaderd over het te voeren beleid betreffende ongewenste omgangsvormen op het werk.

* Ziekteverzuim

Ook in het jaar 2007 zijn wederom alle mogelijke inspanningen geleverd om het verzuim te reduceren. Voorkomen en verlagen van het ziekteverzuim blijft een speerpunt in het sociale beleid.

Holland Rijnland wordt op het gebied van ziekteverzuim en arbeidsomstandigheden ondersteund door MCS arbo te Warmond. Daarnaast speelt het management een centrale rol bij het achterhalen van de oorzaken van verzuim.

In 2007 is het ziekteverzuim binnen Holland Rijnland gedaald (9,13 %) ten opzichte van het vorige verzuimjaar. In 2006 was het verzuimcijfer (14,69%). Ondanks dit positief gegeven, werd het verzuimcijfer ook dit jaar negatief beïnvloed door: langdurig ziekteverzuim ten gevolge van ongeneeslijke ziekte en langdurig verzuim gerelateerd aan psychische-somatische klachten.

Tabel ziekteverzuim uitgesplitst in lang, middellang en kort verzuim

<i>Verzuimsoort</i>	<i>Ziekteverzuim 2007</i>	<i>Ziekteverzuim 2006</i>
Lang > 30 dagen	6,50%	11,68%
Kort < 6 dgn.	1,46%	0,86%
Middellang 6-30 dgn.	1,17%	2,15%

Functionerings- en beoordelingsgesprekken

In 2007 verliepen de functionerings- en beoordelingscycli volgens een vastgesteld plan. Beoordelingsgesprekken hebben een cyclus van 3 jaar. Het functioneringsgesprek is minimaal een jaarlijks terugkerend onderwerp.

Aan het eind van dit verslagjaar zijn dan ook geen achterstanden bekend.

* Organisatie ontwikkeling

In het laatste kwartaal van 2007 is het organisatieontwikkelingstraject organisatiebreed gecommuniceerd.

Door de veranderingen in de taakstelling en veranderingen in de organisatie en een toenemende vraag vanuit de omgeving, vond het management het nodig om de huidige ambtelijke organisatie te evalueren, de belangrijkste veranderopgaven te bepalen en een streefbeeld voor de organisatie te ontwikkelen. Het traject zal naar verwachting minstens twee jaar in beslag nemen en zal tot 2009 duren.

Dit voorstel is momenteel ter advisering aan de ondernemingsraad van Holland Rijnland voorgelegd.

Informatie en Automatisering

Het jaar 2007 stond voor een groot deel in het kader van de komende technische integratie van RBL met Holland Rijnland. Hiervoor een technisch plan opgesteld samen met een projectplan. Bij het regionaal Bureau leerplicht bleken de pc's sterk verouderd te zijn. Deze zijn vervangen door krachtigere pc's. Er is gekozen om een zelfde soort pc's en pc-opbouw te hanteleren als bij Holland Rijnland het geval is. Dit komt het beheer, de gebruikszekerheid en uitwisselbaarheid ten goede. Verder was er noodzaak om de licenties van Office aan te vullen. Doordat het aantal medewerkers is toegenomen bleek er een tekort aan licenties te zijn ont-

staan. Bij RBL waren alleen oudere licenties aanwezig. Voor zowel RBL als Holland Rijnland is dit in een keer rechtgetrokken.

Vanuit Holland Rijnland is het belang aangegeven van een uniforme opzet en beveiliging van de pc's.

De volgende stap van de integratie wacht op het beschikbaar krijgen van de benodigde financiële middelen. Deze moeten komen uit de reserve van het voormalige RBL. In maart 2008 beslist het Algemeen Bestuur hierover.

Aan het einde van dit jaar is een aansluiting gerealiseerd op Gemnet ten behoeve van de RBL administratie. Het benodigde programma GBA-V zou in het najaar van 2007 beschikbaar komen. Echter de landelijke GBA-V pilot is niet geheel naar tevredenheid verlopen. Vooral de performance is een groot probleem. Er zijn indicaties dat daardoor het systeem pas in de loop van 2008 beschikbaar zal komen.

In 2007 is ook de fileserver vervangen door een krachtig exemplaar met meer schijfcapaciteit.

Het vervangingsschema voor de hardware is gemaakt en vastgesteld.

De beveiliging van het systeem en de gegevens krijgt de voortdurende aandacht.

Formatieoverzicht 2007

Omschrijving	Aantal FTE's	Aantal FTE's	Werkelijk in dienst	Vacatures	Salaris kosten
	1-1-2007	31-12-2007	31-12-2007	31-12-2007	2007
Bestuursondersteuning					
Totaal bestuursondersteuning	2,56	2,56	2,27	0,29	183.114
Communicatie					
Totaal communicatie	1,61	1,61	0,61	1,00	78.484
Middelen en Projecten hoofd					
	1,00	1,00	1,00		87.335
P&O					
Stafmedewerker P&O	0,89	0,89	0,89		48.762
Middelen					
Totaal ondersteuning	10,56	10,56	8,12	2,44	439.235
Beheerstaken					
Totaal beheerstaken	2,67	2,67	0,89	1,78	78.568
Projecten					
Totaal projecten	4,89	4,89	2,89	2,00	219.955
Urgentiecommissie					
	2,06	2,28	2,28	-	103.644
Regie en Beleid					
Totaal Regie en Beleid	9,28	9,28	8,34	0,94	677.117
ambtenaar in algemene dienst					
	1,00	1,00	1,00	-	86.697
Totaal (excl. RBL en bovenformatief)	36,50	36,73	28,28	8,45	2.002.911
Regionaal Bureau Leerplicht					
Totaal RBL	13,82	18,53	16,08	2,45	751.918
Bovenformatief					
Totaal bovenformatief	1,17	1,50	1,50	-	55.450,51
Totaal incl. bovenformatief	51,50	56,76	45,86	10,90	2.810.280

Per 01-01-2007

		Boven-formatief	Totaal
Formatie	36,50	1,17	37,67
RBL	13,82		13,82
Vacatures	6,11	0,00	6,11
Totaal FTE's	44,21	1,17	45,39
Aantal werknemers	51	4	55
Mannen	22	0	22
Vrouwen	29	4	33

Per 31-12-2007

		Boven-formatief	Totaal
Formatie	55,26	1,50	56,76
Vacatures	10,90	0,00	10,90
Totaal FTE's	44,36	1,50	45,86
Aantal werknemers	52	2	54
Mannen	19	0	19
Vrouwen	33	2	35

PARAGRAAF 5 VERBONDEN PARTIJEN

In deze paragraaf aangegeven met welke partijen het samenwerkingsorgaan bestuurlijke en financiële belangen heeft. Dit betreffen deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht.

Voor het samenwerkingsorgaan is dit niet aan de orde.

PARAGRAAF 6 BTW-compensatiefonds

Een gemeenschappelijke regeling in de vorm als dit samenwerkingsorgaan wordt niet de BTW-heffing betrokken. De BTW blijft dan voor de gemeenschappelijke regeling een kostenpost. Alleen een gemeenschappelijke regeling, die op de prestaties een winsttoeslag oplegt en daardoor doet aan vermogensvorming heeft recht op aftrek van BTW. Dit laatste is niet voor Holland Rijnland van toepassing.

Voor de begroting van het Holland Rijnland is er derhalve niets veranderd. Evenals voorgaande jaren zijn alle lasten bruto geraamd.

Met ingang van 1 januari 2003 hebben provincies en gemeenten te maken met het BTW-compensatiefonds. Per individuele gemeente zal een opgave moeten worden verstrekt welke voorbelasting compensabel is en kan worden doorgeschoven naar de betreffende gemeente. De deelnemende gemeente kan deze kosten dan meenemen met de opgave voor het BTW-compensatiefonds. Met betrekking tot de betaalde BTW inzake het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) geldt een aparte regeling. Holland Rijnland vraagt deze BTW terug van de Provincie Zuid-Holland.

Hierna is een overzicht weergegeven van de doorgeschoven BTW in 2007.

BTW 2007

Gemeente	Aantal inwoners per 1 jan 2007 bron CBS)	Door te schuiven BTW					Totaal 2007
		Holland Rijnland	Leidse Regio	Duin- en Bollenstreek	RBL	Bezwarencieurgentie	
Alkemade	14.535	15.572,82	4.558,44			1.277,42	21.408,68
Leiden	117.530	125.921,85	36.859,52		18.156,19	10.329,18	191.266,74
Leiderdorp	26.090	27.952,87	8.182,29		4.030,42	2.292,93	42.458,51
Voorschoten	22.783	24.409,75	7.145,16		3.519,55	2.002,30	37.076,76
Zoeterwoude	8.399	8.998,70	2.634,08		1.297,49	738,15	13.668,42
Oegstgeest	22.061	23.636,19	6.918,73		3.408,01	1.938,84	35.901,77
Leidse regio	211.398						
Hillegom	20.310	21.760,17		5.906,27	3.137,52	1.784,95	32.588,91
Katwijk	60.910	65.259,08		17.713,00	9.409,46		92.381,54
Lisse	21.981	23.550,48		6.392,21	3.395,65	1.931,81	35.270,15
Noordwijk	24.727	26.492,55		7.190,76	3.819,86	2.173,15	39.676,32
Noordwijkerhout	15.299	16.391,38		4.449,04			20.840,42
Teylingen	35.060	37.563,35		10.195,66	5.416,12	3.081,27	56.256,40
DB-streek	178.287						
Totaal	389.685	417.509,19	66.298,21	51.846,96	55.590,27	27.550,00	618.794,62